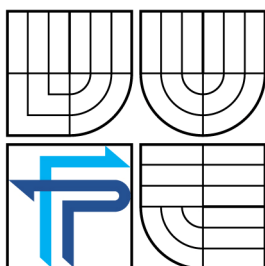




VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY



FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

NÁVRH NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ŠAKVICE

THE SUGGESTION FOR ECONOMY IMPROVEMENT IN THE VILLAGE SAKVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

LENKA HOLÁSKOVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

ING. EVA LAJTKEPOVÁ, Ph.D.

BRNO 2007

Vysoká škola: Vysoké učení technické v Brně

Akademický rok: 2006/2007

Fakulta: podnikatelská

Ústav: financí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Holásková

6202R006 - Daňové poradenství

Ředitel ústavu v souladu se zákonem č. 111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů Vám zadává bakalářskou práci s názvem:

Návrh na zlepšení hospodaření obce Šakvice

The Suggestion for Economy Improvement in the Village Sakvice

Pokyny pro vypracování:

Úvod, cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza příjmů a výdajů obce

Návrh na zlepšení hospodaření obce

Závěr

Seznam literatury

Přílohy

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Rozsah grafických prací: dle potřeby

Rozsah původní zprávy: cca 40 stran

Seznam odborné literatury:

MARKOVÁ, H. Finance obcí, měst a krajů. 1.vyd. Praha : ORAC, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. Veřejná správa a finance veřejného sektora. 1.vyd. Praha: ASPI Publishing. 2002. 441 s. ISBN 80-86395-21-9.

REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. Jak řídit kraj, město a obec. 2.díl. 1.vyd. Brno : Masarykova universita, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.

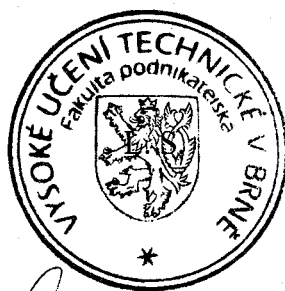
Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

Datum zahájení bakalářské práce: 31. října 2006

Datum odevzdání bakalářské práce: 31. května 2007



Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

Doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Děkan

V Brně dne: 23. března 2007

LICENČNÍ SMLOUVA

POSKYTOVANÁ K VÝKONU PRÁVA UŽÍT ŠKOLNÍ DÍLO

uzavřená mezi smluvními stranami:

1. Pan/paní

Jméno a příjmení: Lenka Holásková

Bytem: Podzahrady 483, 691 67 ŠAKVICE

Narozen/a (datum a místo): 26. 10. 1984 v Hustopečích u Brna

(dále jen „autor“)

a

2. Vysoké učení technické v Brně

Fakulta podnikatelská

se sídlem Kolejní 2906/4, 612 00, Brno

jejímž jménem jedná na základě písemného pověření děkanem fakulty:

Ing. Pavel Svirák, Dr., ředitel Ústavu financí

(dále jen „nabyvatel“)

Čl. 1

Specifikace školního díla

1. Předmětem této smlouvy je vysokoškolská kvalifikační práce (VŠKP):

- ☐ disertační práce
- ☐ diplomová práce
- ☒ bakalářská práce
- ☐ jiná práce, jejíž druh je specifikován jako

.....

(dále jen VŠKP nebo dílo)

Název VŠKP:	Návrh na zlepšení hospodaření obce Šakvice
Vedoucí/ školitel VŠKP:	Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.
Ústav:	Financí
Datum obhajoby VŠKP:	červen 2007

VŠKP odevzdal autor nabyvateli v *:

- ☐ tištěné formě – počet exemplářů1.....
- ☐ elektronické formě – počet exemplářů1.....

* hodící se zaškrtněte

2. Autor prohlašuje, že vytvořil samostatnou vlastní tvůrčí činností dílo shora popsané a specifikované. Autor dále prohlašuje, že při zpracovávání díla se sám nedostal do rozporu s autorským zákonem a předpisy souvisejícími a že je dílo dílem původním.
3. Dílo je chráněno jako dílo dle autorského zákona v platném znění.
4. Autor potvrzuje, že listinná a elektronická verze díla je identická.

Článek 2

Udělení licenčního oprávnění

1. Autor touto smlouvou poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) k výkonu práva uvedené dílo nevýdělečně užít, archivovat a zpřístupnit ke studijním, výukovým a výzkumným účelům včetně pořizování výpisů, opisů a rozmnoženin.
2. Licence je poskytována celosvětově, pro celou dobu trvání autorských a majetkových práv k dílu.
3. Autor souhlasí se zveřejněním díla v databázi přístupné v mezinárodní síti
 - ☐ ihned po uzavření této smlouvy
 - ☐ 1 rok po uzavření této smlouvy
 - ☐ 3 roky po uzavření této smlouvy
 - ☐ 5 let po uzavření této smlouvy
 - ☒ 10 let po uzavření této smlouvy(z důvodu utajení v něm obsažených informací)
4. Nevýdělečné zveřejňování díla nabyvatelem v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/ 1998 Sb., v platném znění, nevyžaduje licenci a nabyvatel je k němu povinen a oprávněn ze zákona.

Článek 3

Závěrečná ustanovení

1. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž po jednom vyhotovení obdrží autor a nabyvatel, další vyhotovení je vloženo do VŠKP.
2. Vztahy mezi smluvními stranami vzniklé a neupravené touto smlouvou se řídí autorským zákonem, občanským zákoníkem, vysokoškolským zákonem, zákonem o archivnictví, v platném znění a popř. dalšími právními předpisy.
3. Licenční smlouva byla uzavřena na základě svobodné a pravé vůle smluvních stran, s plným porozuměním jejímu textu i důsledkům, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.
4. Licenční smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

V Brně dne:

.....
Nabyvatel

.....
Autor

A B S T R A K T

Bakalářská práce je zaměřena na rozpočtové hospodaření konkrétní obce. V teoretické části práce je vymezeno postavení obcí jako základních článků územní samosprávy v České republice. Dále jsou popsány principy hospodaření dle rozpočtu, rozpočtové příjmy a výdaje. Praktická část práce se zabývá rozbořem příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce Šakvice. Je zde analyzován vývoj a struktura příjmů a výdajů rozpočtu a zhodnoceno hospodaření obce.

Klíčová slova: obec, rozpočet, rozpočtové příjmy, rozpočtové výdaje.

A B S T R A C T

The thesis is aimed at the budget management of particular municipalities. The Theoretical section outlines the status of towns as elementary municipal authorities in the Czech republic. Furthermore, the principles of the budget management, incomes and expenses are described. The practical section of this work deals with analysis of incomes and expenses of municipal budget of the village Šakvice. There is analyse the progress and structure of budget incomes and expenses evaluated the management of the village.

Key words: municipality, budget, budget incomes, budget expenses.

Bibliografická citace

HOLÁSKOVÁ, L. *Návrh na zlepšení hospodaření obce Šakvice*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 63 s. + přílohy. Vedoucí bakalářské práce Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Návrh na zlepšení hospodaření obce Šakvice,, jsem vypracovala samostatně, pod odborným vedením vedoucí bakalářské práce. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským ve znění pozdějších předpisů).

V Šakvicích, dne 20. května 2007

.....

podpis

Poděkování

V tomto místě bych chtěla poděkovat především vedoucí mé bakalářské práce Ing. Evě Lajtkepové, Ph.D. za vedení při zpracování této práce, dále pak starostce obce a pracovníci Obecního úřadu v Šakvicích paní Marcelu Godanyové za ochotné poskytnutí údajů a informací. Děkuji i svým blízkým za podporu a trpělivost při vypracování bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	11
1. TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	13
1.1 OBEC – ZÁKLADNÍ ČLÁNEK ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	13
1.2 ORGÁNY OBCE	14
1.3 FUNKCE OBCE	15
1.4 POSTAVENÍ OBCE	15
1.5 MAJETEK OBCE A HOSPODAŘENÍ S NÍM	16
1.6 ROZPOČET OBCE A JEHO SESTAVENÍ.....	17
1.7 PŘÍJMY OBCE	23
1.8 VÝDAJE OBCE	25
2 PRAKTICKÁ ČÁST	27
2.1 OBEC ŠAKVICE	27
2.2 OBECNÍ ÚŘAD	28
2.3 HOSPODAŘENÍ V OBCI	28
2.4 SWOT ANALÝZA OBCE ŠAKVICE.....	29
2.5 MAJETEK OBCE	30
2.6 SESTAVENÍ ROZPOČTU V OBCI ŠAKVICE.....	32
2.7 ANALÝZA ROZPOČTU OBCE ŠAKVICE	33
2.8 PŘÍJMOVÁ STRANA ROZPOČTU	34
2.8.1 Daňové příjmy.....	36
2.8.2 Nedaňové příjmy.....	39
2.8.3 Kapitálové příjmy	40
2.8.4 Dotace.....	41
2.9 VÝDAJOVÁ STRANA ROZPOČTU.....	44
2.9.1 Běžné výdaje	45
2.9.2 Kapitálové výdaje	47
2.10 HODNOCENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE ŠAKVICE.....	48
3 SHRNUÍ VÝSLEDKŮ	52

4	NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ	54
4.1	PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURY A SPORTU	54
4.2	POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	54
4.3	ZVĚTŠENÍ POČTU OBYVATEL SE ZAMĚŘENÍM NA BYTOVOU VÝSTAVBU.....	54
4.4	ZLEPŠENÍ BEZPEČNOSTI, PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A DOPRAVNÍ SITUACE.....	55
	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	60
	SEZNAM TABULEK.....	61
	SEZNAM GRAFŮ	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	63

Úvod

Samospráva je odpovědná za zabezpečení celé řady veřejných statků, za vytváření podmínek pro sociálně ekonomický rozvoj a maximalizaci ekonomického blahobytu v rámci daného území. Je rovněž reprezentantem společenství občanů, jejich zájmů a preferencí.

Základní články územní samosprávy představují v České republice obce. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce a má právo na samosprávu v rozsahu stanoveném zákonem. Rovněž je jí svěřen i výkon státní správy. Jejich hospodaření je vázáno na rozpočet, jenž je zařazen do soustavy veřejných rozpočtů. Převážná část příjmů plyne do rozpočtů obcí v podobě daňových příjmů a dotací. Problémem výdajové stránky rozpočtů obcí je jejich stále větší zatěžování rostoucími náklady na provoz, zvyšování cen energií a materiálů. V důsledku toho dochází ke snižování peněžních prostředků určených na investiční rozvoj. Obce hledají finanční zdroje pro svůj nezbytný rozvoj v různých dotačních programech, které však zdaleka nemohou uspokojit objektivní poptávku.

Se vstupem České republiky do Evropské unie se obcím otevřel přístup ke značným finančním zdrojům ze strukturálních fondů a k dalším prostředkům z rozpočtu Evropské unie, které jsou určeny k financování vybraných aktivit. Čerpání dotací z EU je však pro mnohé, zejména menší obce velmi obtížné.

Cílem předložené bakalářské práce je, na základě teoretických a praktických poznatků získaných v průběhu studia či praxe, provést analýzu hospodaření obce Šakvice v letech 2004 – 2006 a na základě výsledků analýzy zhodnotit a navrhnout taková doporučení, která by vedla ke zlepšení systému hospodaření obce Šakvice.

Teoretická část je zaměřena zejména na právní vymezení obcí, jejich pravomoci, orgány a principy fungování. Je zmíněna i struktura procesu sestavení rozpočtu a také struktura rozpočtových příjmů a výdajů.

Praktická část obsahuje samotný rozbor příjmové a výdajové stránky rozpočtu obce Šakvice. Pozornost je věnována rozpočtu příjmů a výdajů, tedy jaké příjmy a v jaké výši má obec k dispozici a na jaké účely je používá. Těžištěm praktické části je rozpočet v letech 2004 – 2006, jejímž podkladem se staly zejména rozpočty schválené a upravené a údaje poskytnuté z účetnictví za tato období.

Posledním cílem je zhodnocení celkového hospodaření obce a návrh doporučení pro zdokonalení systému financování obce Šakvice.

Domnívám se, že mé návrhy uvedených cest rozvoje obce by se mohly stát užitečnými a mohly by přispět ke zviditelnění Šakvic a v neposlední řadě potom i k prosperitě obce.

1. Teoretická východiska

1.1 Obec – základní článek územní samosprávy

Základním článkem územní samosprávy je obec. Postavení obcí v České republice je vymezeno zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Zákon upravil zejména práva a povinnosti obcí, rozsah jejich majetku a samostatnosti obcí při hospodaření s ním, vztah mezi obcemi a státem, obsah výkonu samosprávy, její orgány a principy jejich jednání i vydávání obecně závazných nařízení. Obci se zaručuje právo volného sdružování s jinými obcemi v zájmu dosažení společných cílů.

Obec je veřejnoprávní korporace, což znamená, že je právnickou osobou veřejného práva, která vykonává působnost v oblasti veřejné správy. Má vlastní majetek, se kterým hospodář. Spravuje své záležitosti samostatně, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Obec je povinna pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Za občany obce, tedy osoby, jež se mohou zapojovat do samosprávy obce, jsou považovány všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky, a které jsou v obci hlášeny k trvalému pobytu. Občan obce, jenž dosáhl věku 18 let, má z určitých podmínek právo volit a být volen do zastupitelstva obce, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, podávat orgánům obce návrhy, připomínky, podněty aj. Každá část území České republiky je součástí území některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, přičemž obec má jedno nebo více katastrálních území.

Obec má dvojí působnost. První vyplývá z jejího poslání samostatně spravovat místní záležitost a jako právnická osoba vlastnit majetek a hospodařit s ním. Jedná se například o zřizování organizačních složek a příspěvkových organizací, schvalování programu rozvoje obce, vydávání obecně závazných vyhlášek atd. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.

Druhá je působnost v oblasti státní správy, kterou na ni přenáší stát zvláštními zákony. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento

orgán jako svou přenesenou působnost. Jde například o výkon státní správy v oblasti školství, dopravy, zemědělství, kultury, atd.

Samospráva obcí se zásadně uskutečňuje přímo, a to prostřednictvím orgánů obce. Prvkem přímého výkonu samosprávy je i zavedení institutu místního referenda.

Dle zákona o obcích je obec samostatně spravována zastupitelstvem obce, dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce [7].

1.2 Orgány obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech kromě těch, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího územně samosprávného celku. Členy zastupitelstva obce jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci, případně nezávislí zastupitelé. Členové zastupitelstva jsou voleni v komunálních volbách na dobu 4letého volebního období. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná. Počet členů obecního zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelstvo má rozhodující rozhodovací pravomoc. Pro rozhodnutí musí být nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Schvaluje rozpočet obce, rozpočtová opatření, přijetí úvěru, založení, zřízení nebo zánik neziskových organizací nebo svých organizačních složek, obecní závazné vyhlášky. Rozhoduje o veřejných záležitostech a o hospodaření s majetkem.

Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá obecnímu zastupitelstvu, v rámci přenesené působnosti obce (výkonu státní správy) rozhoduje na základě zákona. Počet členů rady obce je lichý, nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se nevolí tehdy, má-li zastupitelstvo obce méně než 15 členů. V čele rady obce je starosta a jeho zástupci – místostarostové a další členové. Jednání rady obce jsou neveřejná. Rada obce především připravuje materiály pro jednání zastupitelstva, zabezpečuje hospodaření obce, rozhoduje o nájemních smlouvách, ukládá pokuty v samostatné působnosti, zřizuje potřebné výkonné orgány obecního úřadu.

Starosta a jeho zástupci – místostarostové. Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek, uznává se za statutární orgán. Je odpovědný obecnímu

zastupitelstvu. Svolává zastupitelstvo, připravuje a svolává schůze rady obce, podepisuje její usnesení.

Obecní úřad vykonává administrativně organizační činnosti související se samosprávním i přenesenou působností obce [5].

1.3 Funkce obce

Obce a města jsou složitými socioekonomickými systémy. Poskytují především sociální prostor pro uspokojování potřeb a zájmů občanů. Občané společně využívají území obce, přičemž se mezi nimi vytváří vztahy a vazby.

Základní funkce:

- **obytná** – lidé v obcích žijí, bydlí;
- **pracovní** – v obci jsou soustředěny organizace, které nabízejí práci;
- **obslužná** – organizace v obci nabízí určitý rozsah soukromých i veřejných statků a služeb, které mohou lidé poptávat a využívat.

Funkce obcí můžeme vymezit i z jiného pohledu:

- **sociální** – obce vytváří určitý sociální prostor pro společné soužití lidí a pro vytváření vztahů mezi nimi, důsledkem je nabídka veřejných služeb obcemi;
- **ekonomická** – obec se účastní ekonomických vztahů a svou činností mohou ovlivňovat a vytvářet podmínky pro ekonomický rozvoj jiných subjektů na svém území;
- **územně-technická** – obce jsou organizátory funkčního využití svého území, koordinují a řídí svůj územní rozvoj [1].

1.4 Postavení obce

Obce jako základní územně samosprávním celek:

- a) **je veřejnoprávní korporací** – je to společenství členů – občanů s trvalým bydliskem a firem se sídlem v hranicích obce. Je jí zákonem svěřeno zabezpečování některých úkolů veřejné správy v zájmu jejich subjektů;
- b) **je reprezentantem veřejných zájmů**, zájmů občanů a ostatních subjektů daného územního společenství;

- c) **pečuje o všestranný sociálně ekonomický rozvoj** svého území a o potřeby občanů, které jsou ve veřejném zájmu. Schvaluje územní plán obce;
- d) **je samostatným ekonomickým subjektem** – v právních záležitostech a ve smluvních vztazích má autonomii, vystupuje svým vlastním jménem. Může vstupovat do smluvních vztahů, nese však právní odpovědnost za důsledky svých rozhodnutí;
- e) **zabezpečuje veřejné služby** – může zřizovat neziskové organizace;
- f) **může zakládat obecní podniky, vkládat svůj majetek do společných podniků;**
- g) **musí mít určitou finanční suverenitu**, která jí dovoluje být alespoň zčásti finančně nezávislá na státu. Má právo hospodařit podle vlastního rozpočtu, případně vytvářet mimorozpočtové fondy;
- h) **v mezích zákona je nositelem veřejné moci** – upravuje veřejné záležitosti závaznými vyhláškami [5].

1.5 Majetek obce a hospodaření s ním

Základním předpokladem správného fungování územní samosprávy je vlastnictví majetku. Obec má právo majetek držet, užívat a nakládat s ním, a to jak v podobě nabývání, prodeje, pronájmu, přenechání užívání, darování, tak i jako prostředků ručení. O majetkoprávních úkonech rozhoduje zastupitelstvo obce – např. nabytí a převod nemovitostí, převod bytů a nebytových prostor z majetku obce, zastavení nemovitých věcí, zřízení věcného břemene, uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, dotace, převzetí ručitelského závazku atd.

Obce jsou povinny záměr prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek zveřejnit před projednáním po dobu nejméně 15 dnů na své úřední desce (jinak je právní úkon neplatný), aby se případní zájemci mohli vyjádřit a nabídnout cenu [4].

V majetku obcí zaujímají největší část:

- nemovitosti (pozemky, stavby, budovy);
- movité věci (vnitřní zařízení budov, stroje, počítače atd.);
- majetková práva (pohledávky);
- peněžní prostředky (hotovosti a vklady na účtech u peněžního ústavu);

- cenné papíry (směnky, šeky);
- nehmotný majetek (práva duševního vlastnictví, software).

Obce svůj majetek využívají při zabezpečování veřejných statků, při provádění samosprávy i v případě vlastní podnikatelské činnosti. Ta má opodstatnění pouze v případě, jsou-li jejím prostřednictvím zabezpečovány statky a služby pro občany nebo přinášejí-li do rozpočtu obce další dodatečné příjmy. Zákon o obcích stanoví obcím povinnost pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a využívat tento majetek účelně a hospodárně tak, aby bylo dosahováno vymezených úkolů a zájmů. Hodnotícím kritériem se tak vedle vyrovnaného rozpočtu stává i zvětšování (či alespoň udržení) majetkové základny obce.

1.6 Rozpočet obce a jeho sestavení

Rozpočtování územně samosprávných celků je upraveno zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky. Proces sestavení rozpočtu v praxi:

1. rozpočtový výhled;
2. rozpočet obce;
3. vypracování rozpočtu;
4. rozpočtová skladba;
5. rozpočtové provizorium;
6. schválení a rozpis rozpočtu;
7. hospodaření podle rozpočtu, změny rozpočtu a kontrola jeho plnění;
8. závěrečný účet a přezkoumání hospodaření.

Rozpočtový výhled

Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku. Slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady na hospodaření územního samosprávného celku po celou dobu trvání závazku [8].

Rozpočet

Důležitým nástrojem pro plnění jednotlivých vládních úrovní je soustava veřejných rozpočtů. Rozpočty územní samosprávy, a v tom obecní rozpočty, jsou důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů.

Rozpočet obce je:

- zpracován v souladu s platnými právními předpisy, tj. zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a vyhláškou MF ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, vše ve znění pozdějších předpisů;
- decentralizovaný peněžní fond, v němž se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, které se rozdělují a používají na financování veřejných statků, zajišťovaných prostřednictvím municipálního veřejného sektoru nebo též nakupovaných u soukromého sektoru;
- bilance příjmů a výdajů za rozpočtové období, které je shodné s rozpočtovým obdobím v celé soustavě veřejných rozpočtů;
- právní dokument schválený místním zastupitelstvem a nástroj prosazování cílů obecní politiky;
- ekonomický vztah související se shromažďováním a rozdělováním peněžních prostředků [6].

Rozpočet je základem finančního hospodaření obce. Sestavuje se na jedno rozpočtové období, které odpovídá jednomu kalendářnímu roku. Rozpočet by měl být vyrovnaný, ale může být i přebytkový nebo schodkový (deficitní). Jestliže nedostávají finanční prostředky na krytí deficitu, je nutné přistoupit k prodeji majetku nebo ke zřízení úvěru. Přebytek může být použit na tvorbu rezerv.

Rozpočtové zásady

Při sestavování rozpočtu a hospodaření na jeho základě by měly obce dodržovat určité zásady. MARKOVÁ (2000) uvádí, že se jedná o zásady:

- a) každoročního sestavování a schvalování rozpočtu** neboli zásada omezeného časového použití finančních prostředků – znamená, že rozpočtové prostředky se dají používat pouze v příslušném rozpočtovém roce, pro který byly schváleny.
- b) reálnosti a pravdivosti rozpočtu** – má za úkol sestavit takový rozpočet, který vychází z analýzy hospodářských procesů, schopností odhadu budoucího vývoje. Sestavení reálného rozpočtu má zabránit nutnosti různých rozpočtových přesunů.
- c) účelovosti** – navazuje na předchozí zásady. Vyjadřuje to, že rozpočtové prostředky mohou být používány jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a k zajištění nerušeného chodu orgánu či organizace. Prostředky lze čerpat jen do výše stanovené v příslušném rozpočtu.
- d) úplnosti a jednotnosti rozpočtu** – předpokládá na jednom území jeden rozpočet, který by zahrnoval veškeré finanční vztahy. Důsledné uplatnění úplnosti rozpočtu by vyloučilo existenci fondového hospodaření, neboť všechny finanční toky by měly být zachyceny v jednom rozpočtu.
- e) publicity** – je vyjádřena tím, že rozpočet je projednáván veřejně, schvalován zastupitelskými sbory, ale tím, že je zveřejňován na úřední desce se stává pro všechny subjekty závazným.
- f) efektivnosti a hospodárnosti** – stanoví co nejekonomičtější použití rozpočtových prostředků. Subjekt hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinen při plnění rozpočtu dbát, aby dosahoval maximálních příjmů a plnil úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem, aby efektivně využíval rozpočtových prostředků [3].

Vypracování rozpočtu

Zákon nestanovuje povinnost čekat se schvalováním rozpočtu obce až do chvíle, kdy dojde ke schválení státního rozpočtu poslaneckou sněmovnou nebo rozpočtu kraje zastupitelstvem kraje. Může jej schválit i předtím, ovšem bez dotačních vztahů. Po

schválení jiných veřejných rozpočtů musí obec odstranit rozdíly v dotačních vztazích povinným rozpočtovým opatřením (např. příspěvek na výkon státní správy, dotace na sociální dávky apod.). Nově je v zákoně uvedeno, že pokud se obec podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na jeho spolufinancování.

Návrh rozpočtu musí být vhodným způsobem zveřejněn (na úřední desce vždy, dalšími možnostmi jsou také webové stránky obce, místní časopis apod.) nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu.

Změny schváleného rozpočtu nelze provádět opravami schváleného rozpočtu, ale pouze rozpočtovými změnami [8].

Rozpočtová skladba

Návrh rozpočtu se připravuje tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají při svém hospodaření povinně řídit výkonné orgány obce, dále právnické osoby zřízené nebo založené obcí a další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu.

Rozpočet může být schválen v různých podobách:

- a) členění pouze na paragrafy;
- b) členění příjmů dle položek a výdajů dle paragrafů;
- c) členění příjmů i výdajů dle položek a paragrafů apod.

V pravomoci zastupitelstva je rozhodnout buď o celkové výši finančních prostředků poskytnutých příspěvkovým a jiným organizacím nebo o individuálních výších jednotlivých dotací a příspěvků. Podle ustanovení § 85 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, musí zastupitelstvo obce schválit každou individuální dotaci, která převyšuje Kč 50.000,- - [8].

Rozpočtové provizorium

Není-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se jeho rozpočtové hospodaření v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového

provizoria. Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření stanoví zastupitelstvo obce na svém posledním zasedání v roce, který předchází roku, na němž měl být rozpočet schválen. Pokud by nebyl schválen rozpočet ani rozpočtové provizorium, došlo by k porušení rozpočtové kázně.

Rozpočtové provizorium může být schváleno v různých podobách a s různou délkou trvání, neexistuje jednoznačný návod, jak mají taková pravidla vypadat. Podoba rozpočtového provizoria je plně v kompetenci zastupitelstva, proto uvádím pouze několik příkladů:

- v období rozpočtového provizoria obec hradí pouze výdaje na činnosti spojené s výkonem státní správy, závazky vyplývající z uzavřených smluv, příspěvky na provoz zřízeným organizacím a nejnutnější výdaje na zabezpečení běžného provozu úřadu a samotného fungování obce,
- v období rozpočtového provizoria obec hradí výdaje měsíčně pouze do výše 1/12 skutečných výdajů předchozího roku, a to až do doby, než bude schválen rozpočet,
- rozpočtové provizorium může být schválené v členění na položky a paragrafy rozpočtové skladby.

Po schválení rozpočtu se příjmy a výdaje rozpočtového provizoria stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení [8].

Rozpis rozpočtu

Rozpis rozpočtu se provádí neprodleně po schválení rozpočtu v zastupitelstvu obce již pouze administrativně a není schvalován žádným orgánem obce.

Součástí rozpisu rozpočtu je vždy sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit (příspěvkové organizace). Pokud by se např. měl uskutečnit nějaký výdaj, který není obsažen v rozepsaném rozpočtu, musel by být předtím rozpočet upraven rozpočtovým opatřením [8].

Hospodaření dle rozpočtu, změny rozpočtu a kontrola jeho plnění

Obce uskutečňují své finanční hospodaření v souladu se schváleným rozpočtem a provádějí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření a hospodaření jimi zřízených a založených právnických osob a zařízení po celý rozpočtový rok. Dále zajišťují výkon finanční kontroly na základě zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.

Rozpočet může být po jeho schválení změněn z důvodů organizačních, metodických a věcných změn. Organizačními změnami může být např. zřízení nové příspěvkové organizace nebo naopak zrušení již existující příspěvkové organizace, založení společnosti s ručením omezeným apod. Metodické změny jsou vyvolány změnami v legislativě ovlivňující finanční hospodaření obcí, např. změna sazby DPH, změna rozpočtového určení daní apod. Věcné změny vznikají ze skutečností objektivně působících na hospodaření, díky kterým musí dojít i ke změnám rozpočtových ukazatelů, např. neuskutečnění investice, neočekávané zvýšení cen dodávek el. energie, nižší plnění daňových příjmů než bylo očekáváno apod [8].

Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti. Pro jejich zpracování platí stejná pravidla jako pro rozpočet obecně.

Rozpočtovými opatřeními se rozumí:

- *přesun rozpočtových prostředků* – jednotlivé příjmy nebo výdaje se navzájem ovlivňují, aniž se změní celkový objem rozpočtu;
- *použití v původním rozpočtu nepředvídaných příjmů k úhradě původně nepředvídaných výdajů* (tím se zvýší objem rozpočtu);
- *vázání rozpočtových výdajů* – jestliže je jejich krytí ohrožené neplněním rozpočtových příjmů (objem rozpočtu se snižuje).

Změny v rozpočtu formou rozpočtových opatření může provádět zastupitelstvo obce nebo rada obce, v rámci stanoveného rozsahu.

Zákon o rozpočtových pravidlech stanoví povinnost pravidelných kontrol hospodaření obce. Jedná se o:

- *kontroly průběžné* – sledují věčné i pokladní plnění rozpočtu, analyzují získané informace a jsou podkladem pro další rozhodnutí;
- *kontroly následné* – po skončení rozpočtového období.

Závěrečný účet a přezkoumání hospodaření

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu. Obsahuje přehled plnění rozpočtu příjmů a výdajů, údaje o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů, vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Součástí je i výsledek přezkoumání rozpočtového hospodaření vyplývající ze zákona o obcích č. 128/2000 Sb., § 42. Obec dá přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok příslušným krajským úřadem nebo auditorem. Závěrečným dokumentem je zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření. .

Návrh závěrečného účtu (včetně výsledku přezkoumání hospodaření) musí být vhodným způsobem zveřejněn nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v zastupitelstvu obce. Do 30. června jej pak zastupitelstvo musí projednat a vyjádřit souhlas bez výhrad nebo souhlas s určitými výhradami vůči hospodaření a přijmout opatření k nápravě nedostatků [8].

1.7 Příjmy obce

Příjmy obcí mají rozhodující úlohu v rámci rozpočtu, jelikož jsou zdrojem krytí všech výdajů. Obce tady mohou z rozpočtu vynakládat jen ty prostředky, které do něj získaly z různých zdrojů. Výdaje jsou tedy do jisté míry veličinou odvozenou. Které příjmy mohou být konkrétně součástí rozpočtů obcí vymezuje § 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Tabulka 1: Dělení příjmů rozpočtu obce

Běžné:	
- daňové	- svěřené daně
	- sdílené daně
	- místní poplatky
- nedaňové	- poplatky za služby
	- příjmy z pronájmu majetku
	- správní poplatky
	- příjmy od ROPO
	- uživatelské poplatky
	- zisk obecních podniků
- transfery - dotace	- neúčelové (všeobecné)
	- účelové (specifické)
Kapitálové:	
- z prodeje majetku	
- z prodeje akcií a majetkových podílů	
- kapitálové transfery	- účelové
	- neúčelové
- přijaté úvěry	
- přijaté sdružené finanční prostředky na investice	
- příjmy z emise komunálních obligací	
- přijaté splátky půjček	
Ostatní:	
- doplňkové	
- přijaté sankční pokuty apod.	

Pozn.: ROPO – rozpočtové a příspěvkové organizace
Zdroj: LAJTKÉPOVÁ, E. Veřejné finance, str. 80

Dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvoří příjmy rozpočtu obce:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv;
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti;
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, které obec zřídila nebo založila;

- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce;
- výnosy z místních poplatků;
- výnosy z daní nebo podíly na nich;
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů;
- dotace z rozpočtu kraje;
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí;
- přijaté peněžní dary a příspěvky;
- jiné příjmy, které podle zvláštního zákona patří do příjmů obce [8].

1.8 Výdaje obce

Výdaje obce jsou poskytovány na vlastní činnost obce a jí zřizovaných organizací, na podporu soukromého podnikání v podobě dotací fyzickým a právnickým osobám, výdaje vznikající plněním uzavřených smluv, výdaje vyplývající z účastí na finančním trhu a na příspěvky ke sdružování činností s jinými subjekty a v neposledním případě na sociální transfery pro obyvatelstvo atd.

Objem a struktura výdajů obce jsou ovlivňovány zejména rozpočtovým omezením ze strany příjmů. Obce jsou dále v oblasti výdajů limitovány § 9 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který vymezuje výdaje, jež mohou obce hradit ze svého rozpočtu.

Členění výdajů

Výdaje obcí je možné členit z různých hledisek. Nejdetailnější členění výdajů obecních rozpočtů poskytuje závazná rozpočtová skladba. Z hlediska druhového rozlišujeme výdaje běžné a kapitálové.

Běžné výdaje představují největší skupinu výdajů rozpočtů obcí. Financují běžné, pravidelně se opakující potřeby v rozpočtovém období. Proto jsou někdy označovány i jako neinvestiční nebo provozní výdaje. Výše těchto výdajů závisí zejména na struktuře, rozsahu a kvalitě poskytovaných veřejných statků.

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb obce, které zpravidla přesahují jedno rozpočtové období. Často bývají nazývány výdaji investičními. Může se jednat o výdaje na pořízení nového dlouhodobého majetku nebo na zhodnocení stávajícího majetku, případně i o investiční transfery či půjčky.

Tabulka 2: Dělení výdajů rozpočtu obce

Běžné – neinvestiční:
- mzdy a platy
- povinné pojistné za zaměstnance
- materiálové
- energie
- nájemné
- sociální dávky
- výdaje na municipální podniky
- sankce za porušení rozpočtové kázně
- placené pokuty
- placené úroky
- ostatní (poskytnuté dary)
- dotace vlastním organizačním složkám a jiným subjektům
- výdaje na sdružování finančních prostředků
Kapitálové – investiční:
- na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku
- nákup cenných papírů
- na kapitálové poskytnuté dotace organ. složkám a různým subjektům
- na investiční výdaje při sdružování finančních prostředků
- na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům
- splátky úvěru
Ostatní

Zdroj: LAJTKEROVÁ, E. *Veřejné financ*, str. 80

2 Praktická část

2.1 Obec Šakvice

Obec Šakvice leží na pahorku nad severním břehem Dolní nádrže novomlýnské soustavy, která zaplavila nivu řeky Dyje včetně Šakvického rybníka, jenž byl v minulosti zajímavou lokalitou vodní flóry i fauny. Katastr je bezlesý a pokrývá jej zemědělská půda. Podél železniční trati se dosud objevují některé rostliny vázané na zasolené stanoviště. Obec Šakvice se poprvé připomíná až v roce 1371 pod jménem Číčovice, kdy měla být pustá ves znovu osazena. Tato zpráva by naznačovala, že předchůdcem dnešních Šakvic byla nějaká starší osada, která za neznámých okolností zanikla.

Obec se nachází v Jihomoravském kraji, téměř uprostřed okresu Břeclav, 7 km jižně od města Hustopeče, v bezprostřední blízkosti VD Nové Mlýny, kde je možnost rybaření a vodních sportů.

Rovněž dopravní spojení do obce a okolí je rozmanité. Autobusové spojení z obce do nedalekých Hustopečí, Mikulova a rovněž nájezd na dálnici Brno – Bratislava je v Hustopečích. Železniční trať Brno – Břeclav se nachází asi 2 km od obce.

V současnosti má katastr Šakvic rozlohu 1215 ha. Nyní se v obci nachází 527 domů, které obývá 1634 obyvatel. Obcí prochází od Popic směrem k Zaječí Velkopavlovická cyklistická stezka. Šakvice patří do kraje vína a meruněk. Obec je pouze 20 km vzdálena od Lednicko-valtického areálu zařazeného mezi památky UNESCO. V bezprostřední blízkosti obce se nachází vodní nádrž Nové Mlýny III s kempem Mars, která je převážně využívána k vodním sportům a rybaření.

V obci se nachází několik kulturních památek. Je to například kostel sv. Barbory, který stojí v horní části návsi, má gotické jádro. Památkovou ochranu požívá ještě socha sv. Isidora - patrona rolníků z roku 1748. V současnosti se restauruje sousoší sv. Jana Nepomuckého. V bezprostřední blízkosti kostela sv. Barbory je škola, fara a také socha sv. Trojice. [9]

2.2 Obecní úřad

Obecní úřad se nachází ve středu obce Šakvice ve dvoupatrové budově, přičemž v přízemí je místní pošta.

V čele obecního úřadu stojí starostka obce paní Milena Brzobohatá, dále místostarosta a zastupitelstvo obce, které bylo nově zvoleno v roce 2006. Obecní úřad zaměstnává dvě administrativní pracovnice, jejich pracovní náplň viz. **PŘÍLOHA**. Dalšími zaměstnanci jsou pracovníci, kteří mají za úkol údržbu obecního úřadu, obecního majetku a okolí obce.

Obecní zastupitelstvo je nejvyšším samosprávným orgánem v obci. Je složeno ze starosty, místostarosty a 7 členů. Dohromady má tedy 9 členů (z toho 3 ženy a 6 mužů). Zastupitelstvo se schází jedenkrát za 2 měsíce a v mimořádných situacích. Zasedání je veřejné a projednávají se zde např. smlouvy s dodavateli, žádosti občanů, stížnosti, různé příspěvky, prodej obecních pozemků, poplatky, opravy komunikací aj.

Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jsou zřízeny výbory, a to finanční a kontrolní. Oba mají tři členy. V čele výboru je předseda. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly zadané zastupitelstvem. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva, dodržování právních předpisů a plní další úkoly zadané zastupitelstvem. Obec má dále zřízenou přestupkovou komisi, která má tři členy v čele s předsedou. Tato komise projednává zejména delikty nezletilých, spory a přestupky občanů.

Obec zřídila také dvě příspěvkové organizace, a to v roce 2000 Základní školu a v roce 2002 Mateřskou školu.

2.3 Hospodaření v obci

Jelikož je obec poměrně malá, není zde velká možnost rozvoje či budování nových firem. I přes to všechno se v obci nachází několik podnikatelských subjektů, které pomáhají jejímu rozvoji. Pro příklad uvádím:

- *Ing. Zdeněk Jakubčík* - zemědělská výroba, rybářské potřeby;
- *Josef Votava* – truhlářství;
- *Petra Machová* – Pohostinství U stroma;

- *Vítězslav Kadlec* – Kinorestaurant;
- *Miroslav Matocha* – autoopravna;
- *Eliška Svobodová* – občerstvení, zmrzlina;
- *PANTHERA-TAXIDERMÝ* – preparování zvěře;
- *Ivana Jirásková* – realitní činnost.

Dále jsou v obci spolky, které reprezentují obec v různých příležitostech:

- *TJ Sokol*;
- *Zahrádkáři*;
- *Rybáři*;
- *Myslivecké sdružení*;
- *Dechové hudby Sokolka a Túfaranka*;
- *Hanýsek* – dětský folklórní soubor.

2.4 SWOT analýza obce Šakvice

SWOT analýza je standardní metoda interpretace nashromážděných analytických podkladů. SWOT je zkratkou čtyř anglických slov – Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Současná situace v obci Šakvice se dá pomocí SWOT analýzy charakterizovat takto:

Tabulka 3: SWOT analýza obce Šakvice

Silné stránky - vhodná geografická poloha - možnost rekreace - součást mikroregionu Hustopečsko - kulturní památky - místní časopis a www stránky - možný výstavby RD	Slabé stránky - pracovní příležitosti a dojíždění za prací - nedostatek finančních zdrojů v obecním rozpočtu - malá propagace kulturních akcí
Příležitosti - přístup k dotacím EU - turisticky zajímavá oblast - možnost ubytování	Hrozby - nedostatek finančních prostředků - propouštění zaměstnanců u dominantních firem

2.5 Majetek obce

Majetek obce stále roste. Nejvyšší nárůst byl v roce 2006, kdy jeho hodnota dosáhla 110 mil. Kč. Vzrostl tedy v průměru o 4,5 % oproti předchozím dvěma letem. Největší položku z celkového majetku zaujímá dlouhodobý hmotný majetek, který tvoří 81 % v roce 2004, 80 % v roce 2005 a 85 % v roce 2006 z celkového majetku.

Tabulka 4: Majetek obce Šakvice (v Kč)

Druh majetku	2004	2005	2006
Dlouhodobý nehmotný	141 800,00	695 010,20	695 010,20
Dlouhodobý hmotný majetek	84 463 954,95	85 773 535,23	94 259 697,28
z toho: - budovy a stavby	65 343 345,85	66 351 337,65	73 936 332,97
- SMV	539 561,30	539 561,30	647 264,30
- pozemky	17 859 622,50	18 072 669,98	18 762 483,71
- drobný DHM	721 425,30	809 966,30	913 616,30
Nedokončené investice	14 076 070,33	13 957 058,57	7 692 602,25
Finanční majetek	3 190 000,00	4 310 000,00	4 310 000,00
Oběžná aktiva	2 297 361,17	2 554 086,54	3 706 807,12
Majetek celkem	104 169 186,45	107 289 690,54	110 664 116,85

Pozn.: SMV – samostatné movité věci, DHM – dlouhodobý hmotný majetek.

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Dlouhodobý nehmotný majetek obce zaznamenal růst v roce 2005, kdy se jeho hodnota ustálila na 695 tisíc korun. Do této doby činila jeho hodnota 141 tisíc Kč. Za tyto finanční prostředky byl pořízen kanalizační a vodovodní řád. Nákup územních plánů (473 tisíc Kč) a softwaru do knihovny a obecního úřadu (80 tisíc Kč) mělo za následek růst DNM o 553 tisíc Kč.

Hodnota dlouhodobého hmotného majetku má stoupající tendenci. Nejvyšší nárůst byl v roce 2006, kdy jeho hodnota dosáhla přes 94 mil. Kč. Jeho nárůst od roku 2004 byl tedy o 11,5 %. Jeho nejvýznamnější položku tvoří budovy a stavby, které zaujímají v průměru 77 % z celkového hmotného majetku. V meziročním srovnání vzrostla jeho hodnota o 11 % v roce 2006, což mělo za následek pořízení dvou U ramp

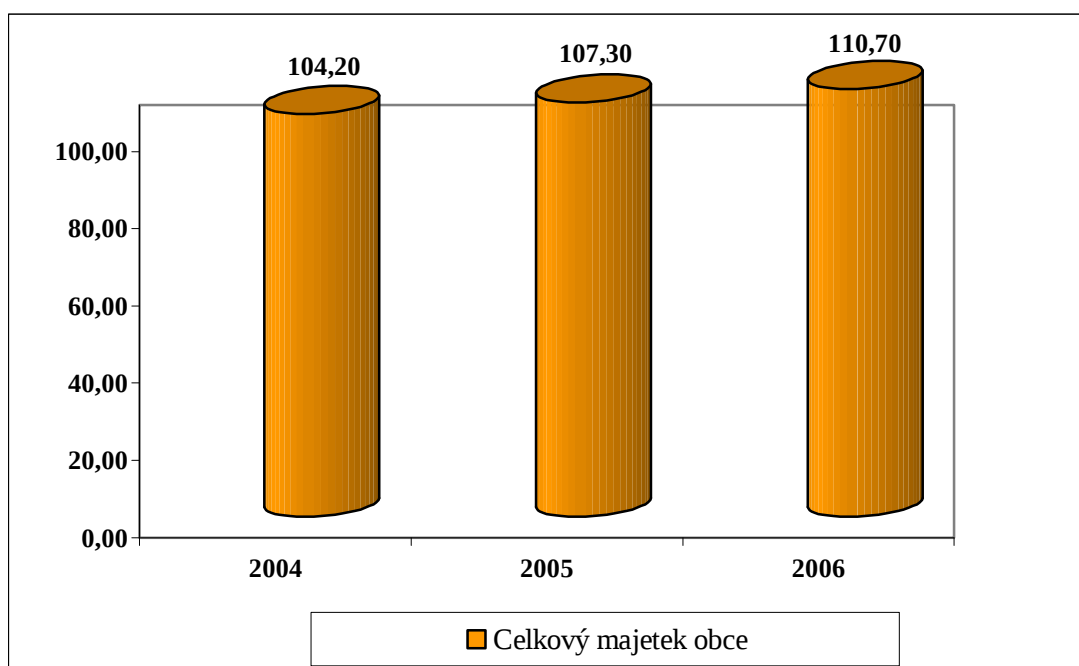
na místní hřiště (77 tisíc Kč), zařízení na odstranění fosforu (236 tisíc Kč) a dobudování kanalizace na ulici Podzahrady (7,2 mil. Kč). Další výraznou položku tvořily pozemky, jež obec nakoupila za účelem dalšího prodeje obyvatelům. Ty představovaly zhruba 20 % z dlouhodobého hmotného majetku. Za povšimnutí stojí i růst drobného dlouhodobého majetku, který v meziročním srovnání vzrostl o 1,5 % v roce 2005 a 9,8 % v roce 2006. Tento růst znamenal pořízení PC sestavy, tiskárny a nábytku do kanceláře starostky obce. SMV zaznamenaly růst až v roce 2006, kdy jejich hodnota dosáhla 647 tisíc Kč. Vzrostly tedy o 20 % (107 tisíc Kč), o čemž svědčí nákup kopírovacího stroje do budovy Obecního úřadu

Nedokončené investice zaznamenaly náhlý pokles, a to až o 50 % (7,2 mil. Kč) v roce 2006, o čemž svědčilo zařazení stavby kanalizace na ulici Podzahrady na účet 021 – budovy, haly a stavby. V roce 2004 činily 13,5 % z celkového majetku, což byla nejvyšší dosažená hodnota za srovnávané období.

Finanční majetek obce zaznamenal růst v roce 2005 o 35 % a dále pak zůstal stejný. Znamená to tedy, že obec v roce 2005 získala nové akcie, které zůstaly v jejím vlastnictví i v roce 2006.

U oběžného majetku opět sledujeme nárůst, a to meziročně nejprve o 11 % v roce 2005 a poté o 45 % v roce 2006, což má za následek nárůst peněžních prostředků na běžném účtu.

Graf 1: Majetek obce Šakvice (v mil. Kč)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.6 Sestavení rozpočtu v obci Šakvice

V souladu s právními předpisy hospodaří Obec Šakvice, stejně jako ostatní územní samosprávné celky, dle schváleného ročního rozpočtu příjmů a výdajů. S přípravami na sestavování rozpočtu obce pro následující rok se začíná již v polovině běžného roku. Při sestavování rozpočtu se zohlední veškeré faktory, které budou mít na navrhovaný rozpočet vliv. Vychází se zejména z výsledků plnění rozpočtu za předchozí rozpočtové období s ohledem na prioritní akce. Dále se berou v úvahu přijaté žádosti od organizací na poskytnutí finančních dotací a odhadované budoucí příjmy. Rozpočet je následně projednán finančním výborem. V této fázi dostává zpravidla rozpočet konečnou podobu.

Rozpočet je sestavován i předkládán v rozčlenění na část provozní a část investiční a zastupitelstvo obce o něm rozhoduje zpravidla během prvního čtvrtletí roku po té, co dojde k upřesnění výše příjmů plynoucích obci ze státního rozpočtu. To se uskutečňuje zejména proto, že do návrhu rozpočtu se vždy zakalkuluje hospodaření obce v předchozím roce, které při schvalování před začátkem rozpočtového období není

uzavřeno. Do doby, než je rozpočet obce schválen, je obec nucena hospodařit podle rozpočtového provizoria. Po schválení rozpočtu vstupují příjmy a výdaje za dobu hospodaření dle rozpočtového provizoria do rozpočtu.

Během rozpočtového roku dochází k situacím, které si vyžadují změny v rozpočtu již schváleném. Může se jednat o příjmy či výdaje původně vůbec nepředpokládané (např., investiční dotace) nebo původně rozpočtované opatrněji (např. přijaté dary). Vychází se při tom ze skutečného plnění příjmů a výdajů a předpokladem realizace těchto úprav rozpočtu je jejich opětovné schválení formou rozpočtových opatření.

Po skončení běžného rozpočtového roku, nejpozději do 30.6. roku následujícího, je finanční výbor povinen předložit zastupitelstvu obce ke schválení závěrečný účet za daný rok. Povinnou součástí závěrečného účtu je i zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce.

2.7 Analýza rozpočtu obce Šakvice

Podkladem pro zpracování následující analýzy byly rozpočty obce (schválený, upravený) a údaje z účetnictví za roky 2004 – 2006.

Základ rozpočtového hospodaření obce představují příjmy, jelikož jsou z nich financovány veškeré potřeby provozní, ale i investiční. Celkové příjmy se pohybovaly v rozmezí od 11,2 mil. Kč v roce 2005 do 15,2 mil. Kč v roce 2006. K výraznému poklesu celkových příjmů oproti předchozímu roku došlo v roce 2005, kdy se snížily o téměř 3,4 mil. Kč, v relativním vyjádření o 22 %, což měl za následek pokles přijatých dotací.

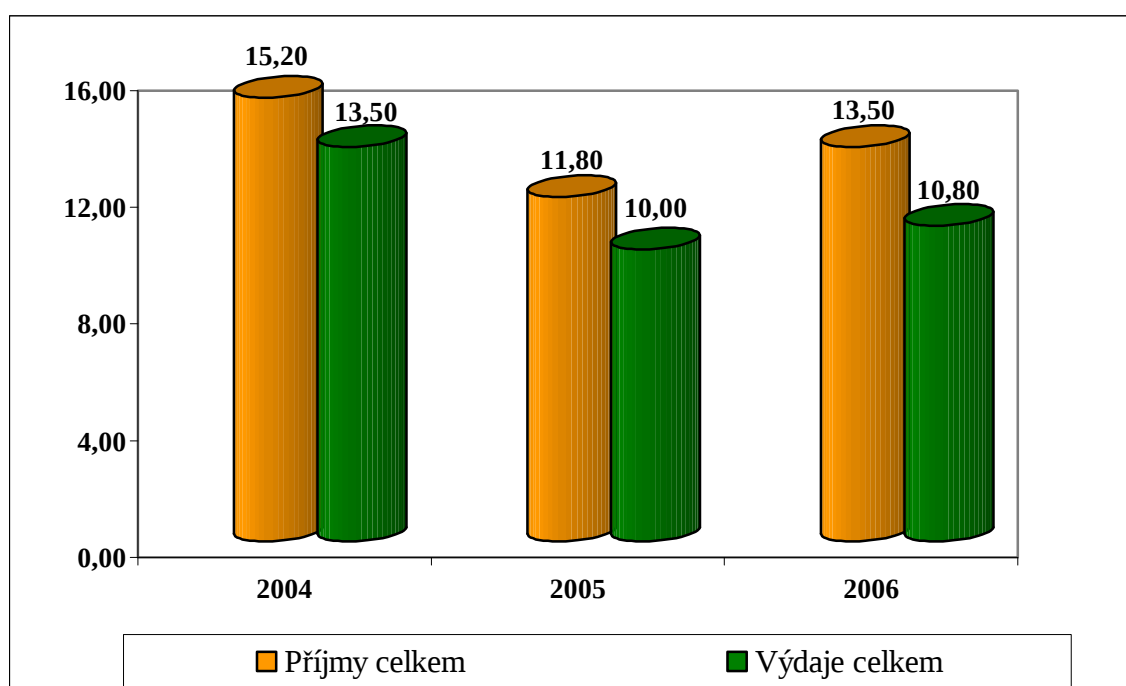
Výše výdajů se přímo odvíjí od získaných příjmů. Pokud chce obec hospodařit s vyrovnaným rozpočtem, musí výdaje pečlivě zvažovat tak, aby dluhem nezatěžovala rozpočty budoucích let. Celkové výdaje kolísaly v rozmezí od 10 mil. do 13,5 mil. Kč. K většímu poklesu došlo v roce 2005, kdy se celkové výdaje snížily o 3,5 mil. Kč, v relativním vyjádření o 26 % oproti roku 2004. Příčinou se jeví výrazný pokles běžných výdajů.

Tabulka 5: Přehled příjmů a výdajů v letech 2004 – 2006 (v Kč)

	2004	2005	2006
Příjmy celkem	15 214 060,00	11 841 411,39	13 454 644,19
Výdaje celkem	13 502 946,59	10 013 689,52	10 753 523,61
Saldo příjmů a výdajů	1 711 113,41	1 827 721,87	2 701 120,58

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Graf 2: Přehled příjmů a výdajů v letech 2004 – 2006 (v mil. Kč)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.8 Příjmová strana rozpočtu

Struktura celkových příjmů je poměrně proměnlivá. Je to způsobeno především rozdílnou výší kapitálových příjmů a přijatých dotací v jednotlivých letech, u ostatních příjmů lze mluvit o větší stabilitě.

Mezi hlavní zdroje příjmů obce patří daňové příjmy a přijaté dotace. Ve všech třech letech představovaly daňové příjmy více než polovinu celkových příjmů obce. Nedaňové ani kapitálové příjmy neovlivnily ve sledovaném období výrazněji strukturu

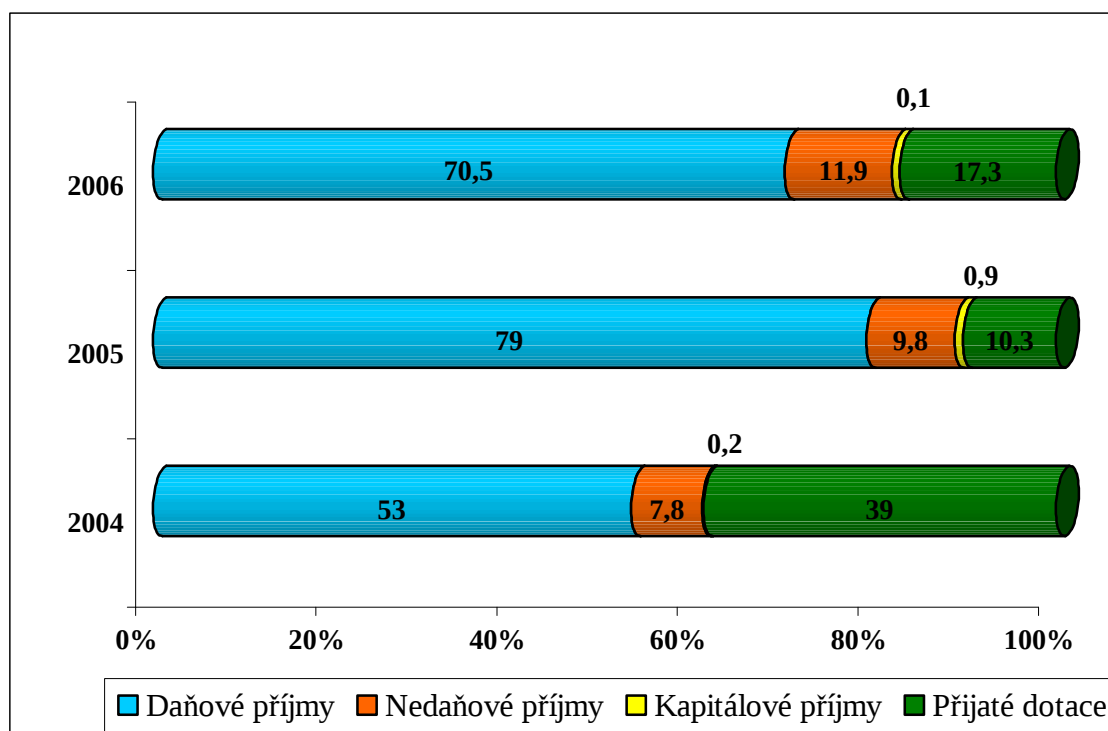
celkových příjmů, jelikož dosahovaly maximálního podílu v průměru 9 % u nedaňových a 1 % u kapitálových příjmů.

Tabulka 6: Přehled příjmů obce Šakvice

Položka příjmů	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Daňové příjmy	8 050 951,00	53	9 341 988,30	79	9 408 467,00	70,5
Nedaňové příjmy	1 197 736,87	7,8	1 168 841,65	9,8	1 600 880,19	11,9
Kapitálové příjmy	36 000,00	0,2	103 000,00	0,9	11 000,00	0,1
Přijaté dotace	5 929 373,00	39	1 227 581,44	10,3	2 334 297,00	17,5
Celkové příjmy	15 214 060,87	100	11 841 411,39	100	13 354 644,19	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Graf 3: Struktura příjmů obce v letech 2004 – 2006 (v %)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.8.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou pro obec Šakvice rozhodující součástí příjmů, přestože jejich podíl v průběhu let částečně kolísá. Jejich součástí jsou daně z příjmů ze závislé činnosti, daň z příjmů právnických osob, dále daň z nemovitosti, správní poplatky, místní poplatky, případně další položky. Obecní příjmy jsou tak z velké části závislé na cizích rozhodnutích, s výjimkou daně z nemovitosti a poplatků, které sice umožňují obci alespoň částečně rozhodnout o výši svých daňových příjmů, ale jejich váha je v celkových příjmech rozpočtu spíše zanedbatelná.

V roce 2004 činily daňové příjmy 53 % z celkových příjmů, v roce 2005 tvořily 79 % a v roce 2006 téměř 70 % z celkových příjmů. Skoro 90 % všech daňových příjmů obce Šakvice tvoří příjmy plynoucí dle zákona o rozpočtovém určení daní.

Tabulka 7: Daňové příjmy obce Šakvice (v Kč)

Položka příjmů	2004	2005	2006
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	1 616 987,00	1 784 632,00	1 832 051,00
Daň z příjmů FO ze SVČ	378 614,00	470 856,00	354 176,00
Daň z příjmů FO z kapit. výnosů	123 762,00	104 320,00	121 055,00
Daň z příjmů PO	1 904 596,00	2 154 002,00	2 239 307,00
Daň z příjmů PO - obce	25 110,00	-	77 740,00
Daň z přidané hodnoty	2 847 196,00	3 361 552,00	3 416 711,00
Daň z nemovitosti	478 455,00	748 115,00	614 437,00
Poplatek za likvidaci kom. odpadu	481 878,00	554 967,00	541 668,00
Poplatek ze psů	25 600,00	27 850,00	27 400,00
Poplatek za užívání veř. prostranství	30 296,00	23 260,00	18 350,00
Poplatek z ubyt. kapacit	4 928,00	5 050,00	6 560,00
Poplatek za provoz výher. přístrojů	54 348,00	40 000,00	83 110,00
Odvod výtěžku z provozování loterií	22 141,00	19 162,30	6 466,00
Správní poplatky	57 040,00	48 060,00	67 510,00
Odvody za odnětí zemní půdy	-	162,00	1 926,00
Daňové příjmy celkem	8 050 951,00	9 341 988,30	9 408 467,00

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Z uvedené tabulky je vidět, že největší podíl na daňových příjmech má daň z přidané hodnoty, a to ve všech třech letech tvoří 35 % z daňových příjmů. V roce 2005 došlo k meziročnímu růstu příjmů z DPH o 18 % a v roce 2006 o 2 %. Tato změna je dána zejména legislativními změnami u DPH, kdy byly převedeny některé činnosti ze snížené sazby 5 % na sazbu základní, které činí 19 %.

Druhým významným příjmem obce jsou daně z příjmů PO, které tvoří zhruba 24 % ve všech třech letech z celkových daňových příjmů, dále daně z příjmů FO ze závislé činnosti, jež zaujímá ve všech třech letech téměř 20 % z celkových daňových příjmů. Určitou zvláštností v oblasti daňových příjmů je daň z příjmů PO za obce. Obce totiž nejsou vyloučeny z povinnosti platit daň z příjmů PO, avšak dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů se na ně vztahuje zvláštní daňový režim. Předmětem daně jsou u nich pouze příjmy z hospodářské činnosti, ze ziskového rozpočtového hospodaření, z pronájmu nestátního majetku a z reklam. Tuto daň však obce neodvádí do státního rozpočtu, ale dle zákona o rozpočtovém určení daní se stává příjmem jejich vlastního rozpočtu.

Poměrně malou část obce zaujímají místní poplatky. I když místní poplatky nepředstavují významný příjem rozpočtu obce, vhodně doplňují příjmy a napomáhají snižovat napjatost ve finančním hospodaření obce. Jsou jedinou platbou daňového charakteru, o jejímž zavedení rozhoduje obecní zastupitelstvo. Obec však může vybírat jen poplatky, které jsou vymezeny zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Další omezení se vztahuje na konkrétní sazby poplatků, jelikož v zákoně jsou zpravidla určeny maximální možné sazby nebo rozpětí sazeb těchto poplatků. Poplatky musí být vyhlášeny obecně závaznou vyhláškou.

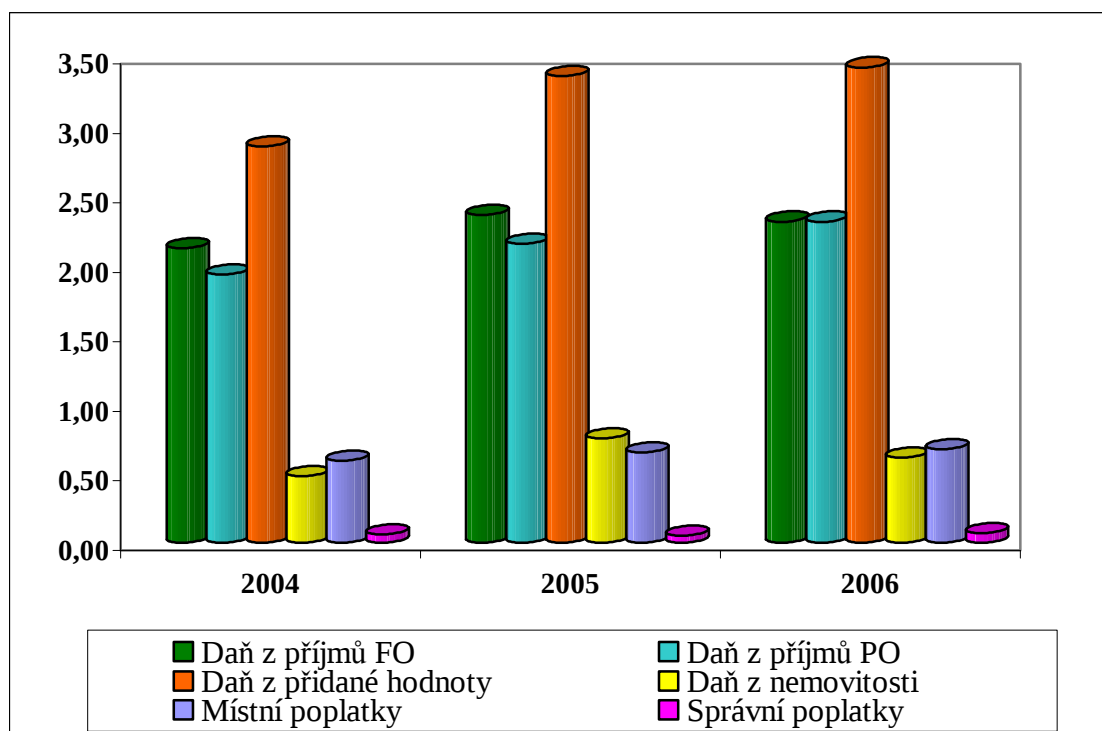
Obec Šakvice vybírá následující poplatky:

- poplatek za likvidaci komunálního odpadu – zaujímá největší podíl místních poplatků, a to zhruba 80 % v roce 2004 a 2006. V roce 2005 došlo k nárůstu tohoto poplatku o 5 %. Tento poplatek platí každý občan mající trvalé bydliště na území obce. Činí v obci Kč 500,-- za každou osobu.
- poplatek ze psů – vybírá se Kč 100,-- za každého prvního psa, za každého druhého a dalšího činí poplatek Kč 150,--;

- poplatek za užívání veřejného prostranství - záleží o jaké využití se jedná, např. za umístění reklamního zařízení se platí Kč 3,-- za každý m² a den, za umístění skládek Kč 10,-- za m² a den;
- poplatek z ubytovací kapacity - činí za každé využití lůžko Kč 4,-- za noc;
- poplatek ze vstupného - obec teprve nedávno zavedla, ale zatím ho ještě nevybírám, promítá ho na žádost občana či organizací;
- poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj - zaujímá druhou nejvýznamnější položku místních poplatků. Činí Kč 5 000,-- za každý výherní hrací přístroj na 3 měsíce.

Dále vybírá ještě správní poplatky, které tvoří asi 1 % z celkových daňových příjmů. Obec vykonává určité úkoly státní správy v rámci přenesené působnosti. I když obce vykonává tyto činnosti za stát, plynou tyto poplatky přímo do rozpočtu obce, aby se zabránilo dalšímu přerozdělování státního rozpočtu. Seznam správních poplatků a výše sazeb za jednotlivé úkony jsou vymezeny v příloze zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích.

Graf 4: Příjmy daňového charakteru (v mil. Kč)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.8.2 Nedaňové příjmy

Další druhem příjmů pro obec představují nedaňové příjmy, jež obec dosahuje na základě vlastní činnosti a vlastním chováním.

Tabulka 8: Nedaňové příjmy obce Šakvice (v Kč)

Položka příjmů	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Příjmy ze služeb, výrob.	493 279,70	41	349 960,50	30	315 798,30	20
Příjmy z pronájmu	556 516,70	47	665 271,50	57	1 012 372,00	63
Příjmy z úroků	13 090,15	1	14 073,47	1	39 201,89	2
Přijaté sankční platby	2 000,00	0	2 500,00	0	105 000,00	7
Splátky půjč. prostředků	4 000,00	0	22 000,00	2	-	-
Ostatní nedaňové příjmy	128 850,32	11	115 036,18	10	128 508,00	8
CELKEM	1 197 736,87	100	1 168 841,65	100	1 600 880,19	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

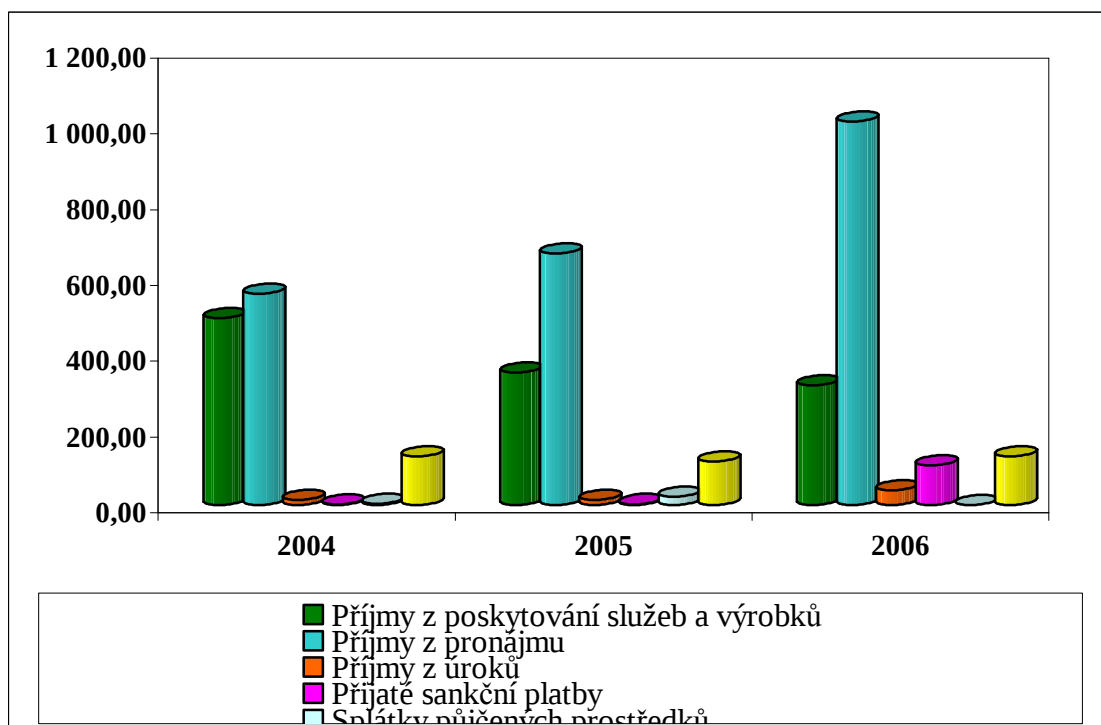
Největší položku nedaňových příjmů tvoří pronájem jak movitého, tak nemovitého majetku, který zaujímá v roce 2004 téměř 47 %, v roce 2005 již 57 % a v roce 2006 dokonce 63 % z celkových nedaňových příjmů. Na příjmech z pronájmu se podílely zejména příjmy z nebytového i bytového hospodářství, dále pronájem v zemědělství a výstavbě inženýrských sítí.

Nemalou položku tvoří i příjmy z poskytování služeb a výrobků, které zaznamenaly pokles oproti roku 2004 zhruba o 11 % v roce 2005. V roce 2006 opět poklesly, a to o 10 %. Jedná se o příjmy z vlastní činnosti, které zahrnují např. příjmy za svoz komunálního odpadu, pohřebnictví atd.

Dále si můžeme povšimnout rapidního vzrůstu přijatých sankčních plateb v roce 2006, jež vzrostly oproti roku 2004 a 2005 o 102 tisíc Kč. Příčinou jsou platby pokut za přestupky.

Příjmy z úroků – jde o přijaté úroky z bankovních účtů (od banky) a poskytnutých půjček (od dlužníka).

Graf 5: Příjmy nedaňového charakteru (v tis. Kč)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.8.3 Kapitálové příjmy

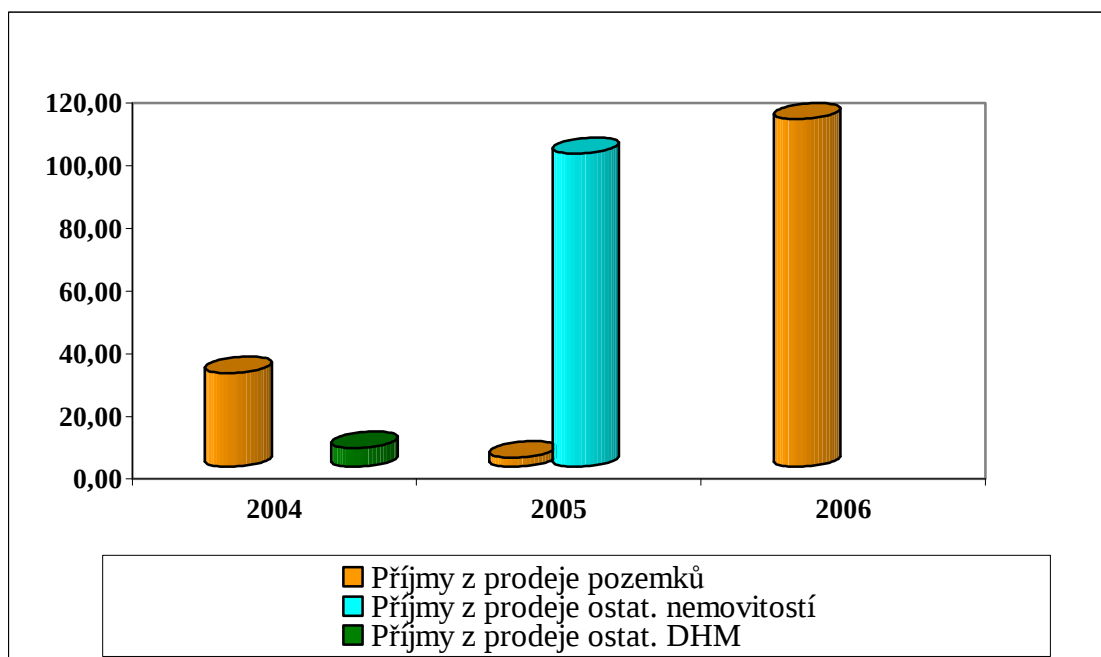
Kapitálové příjmy tvoří nejméně objemovou položku rozpočtu obce Šakvice. Součástí kapitálových příjmů jsou příjmy získané prodejem dlouhodobého majetku, pozemků a nemovitostí. Jedná se o příjmy jednorázové, neopakovatelné.

Tabulka 9: Kapitálové příjmy obce Šakvice

Položka příjmů	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Příjmy z prodeje pozemků	30 000,00	83	3 000,00	3	111 000,00	100
Příjmy z prodeje ostat. nemovitostí	-	-	100 000,00	97	-	-
Příjmy z prodeje ostat. DHM	6 000,00	17	-	-	-	-
Kapitálové příjmy celkem	36 000,00	100	103 000,00	100	111 000,00	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Graf 6: Kapitálové příjmy (v tis. Kč)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Jak je vidět z uvedeného grafu, kapitálové příjmy jsou tvořeny zejména příjmy z prodeje pozemků, které tvoří v roce 2004 – 83 %, 2006 jen 3 % a v roce 2006 celých 100 % z celkových kapitálových příjmů. Jde například o prodej pozemků určených k výstavbě nových rodinných domů nebo v rámci pěstování zemědělských plodin. Dále měla obec příjmy z prodeje ostatních nemovitostí, jež se objevily jen v roce 2005 a tvořily 97 % z celkových kapitálových příjmů. Nemalou položku (17 %) tvořily příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, které byly v rozpočtu pouze v roce 2004.

2.8.4 Dotace

Dotace představují spolu s daňovými příjmy základ celého financování obce. Do rozpočtu obce plynou dotace investičního i neinvestičního charakteru.

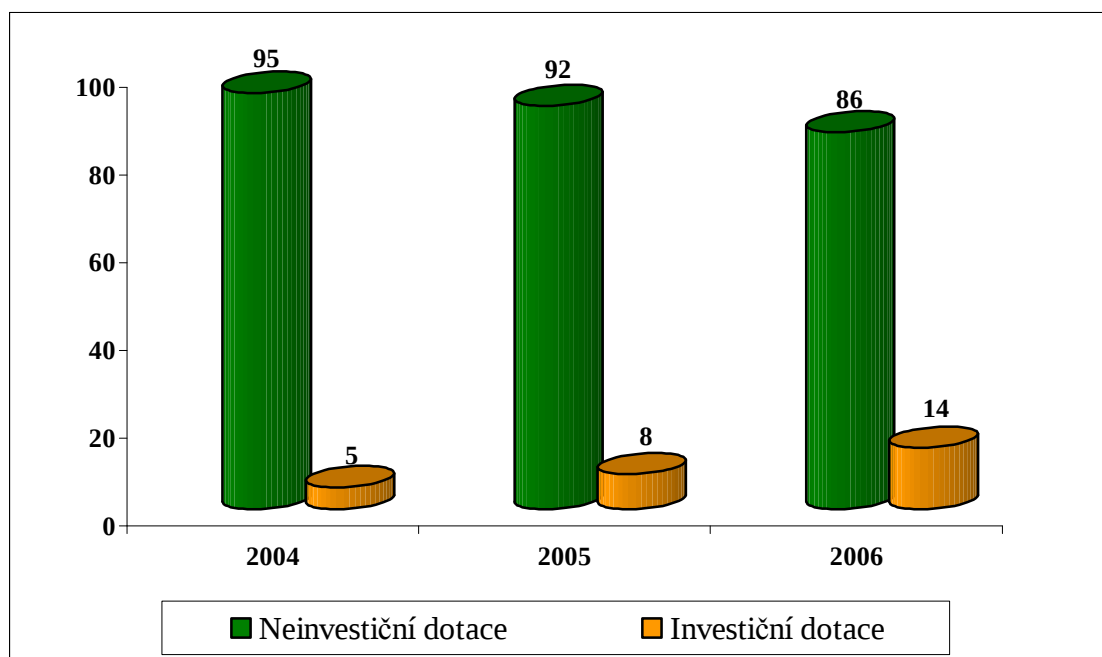
Tabulka 10: Dotace

Položka dotací	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Neinvestiční dotace	5 620 588,00	95	1 123 356,44	92	2 006 297,00	86
Investiční dotace	308 785,00	5	104 225,00	8	328 000,00	14
Dotace celkem	5 929 373,00	100	1 227 581,44	100	2 334 297,00	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Největší podíl na dotacích mají neinvestiční dotace, které tvořily v roce 2004 téměř 95 %, 2005 – 92 % a v roce 2006 – 86 %. Investiční dotace zaujímají zbývající část z celkových dotací. Přičemž můžeme pozorovat pokles investičních dotací zhruba o 67 % v roce 2005 a poté nárůst v roce 2006 o 214 % rámci meziročního srovnání.

Graf 7: Dotace (v %)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Tabulka 11: Přehled dotací obce Šakvice (v Kč)

Položka dotací	2004	2005	2006
Neinvestiční dotace od státu	200 800,00	202 500,00	204 783,00
Neinvestiční dotace od kraje	5 147 480,00	-	418 000,00
Neinvestiční dotace z všeob. pokladny	46 000,00	-	50 405,00
Neinvestiční dotace ze státních fondů	-	-	789 498,00
Ostatní neinvestiční dotace	35 775,00	78 286,00	21 018,00
Převody z rozpočtových účtů	88 113,00	787 639,00	472 139,00
Ostatní převody z vlastních fondů	102 420,00	54 931,44	50 454,00
Investiční dotace ze státních fondů	308 785,00	-	-
Investiční dotace od krajů	-	104 225,00	328 000,00
Dotace celkem	5 929 373,00	1 227 581,44	2 334 297,00

Pozn.: Převody z rozpočtových účtů a ostatní převody z vlastních fondů patří mezi neinvestiční dotace.

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Největší objem neinvestičních dotací dostala obec v roce 2004, a to především dotace od Jihomoravského kraje, které byly určeny na školství a tvořily téměř 87 % z celkových dotací. Dále jsou to dotace od státu, které jsou určeny především na chod obecního úřadu. Dotace ze všeobecné pokladny (kapitola všeobecná pokladní správa) sloužily pro financování voleb a ostatní dotace byly určeny pro další potřeby obce. Investiční dotace v tomto roce zaujímaly 5 % z celkových dotací a sloužily na investiční akce, na které si obec požádala o peníze.

Rok 2005 již tak bohatý na dotace nebyl. V meziročním srovnání dotace poklesly o 80 %, což bylo způsobeno 100 % poklesem dotací od Jihomoravského kraje, jelikož peněžní prostředky do školství netekly přes obec, ale šly přímo do školy. Mezi neinvestičními dotacemi představují nejvýznamnější položku dotace od státu, které jsou tradičně určeny pro chod obecního úřadu. Dále jsou to ostatní dotace, jež byly určeny na školství (40 tisíc Kč) a na další provoz (38 tisíc Kč). U investičních dotací tvoří významnou položku dotace od Jihomoravského kraje, které tvořily 8,5 % z celkových přijatých dotací. Tyto dotace sloužily na provoz místní knihovny.

V roce 2006 obec opět zaznamenala vzrůst dotací, a to o 90 % oproti roku 2005. Mezi neinvestičními dotacemi byly největší dotace ze státních fondů, a to 789 tisíc Kč, jež slouží pro výstavbu biokoridoru, který se 2 km od obce buduje. Dotace od kraje představovaly 18 % z celkových přijatých dotací a byly použity na opravu budovy základní školy. Dotace ze všeobecné pokladny sloužily opět pro financování voleb a ostatní dotace byly určeny pro veřejně prospěšné práce. Mezi investičními dotacemi zaujímá významnou položku opět dotace od Jihomoravského kraje, které tvoří 18 % z celkových přijatých dotací a byly určeny pro výstavbu místního parku s opravou sochy sv. Isidora, která se v něm nachází.

2.9 Výdajová strana rozpočtu

Objem vynaložených výdajů závisí na vývoji celkových příjmů. Pokud chce obec hospodařit s vyrovnaným rozpočtem, musí své výdaje pečlivě zvažovat tak, aby dluhem nezatěžovalo rozpočty budoucích let.

V analyzovaném období 2004 až 2006 zaznamenáváme u celkových výdajů kolísavost, a to z 13,5 mil. Kč v roce 2004 na 10 mil. Kč v roce 2005 a v roce 2006 vzrůst na 10,7 mil. Kč. V relativním vyjádření se jedná o meziroční snížení celkových výdajů o 16 % a dále pak růst o 0,7 %. Následkem je pokles zejména běžných výdajů.

Tabulka 12: Výdaje obce Šakvice

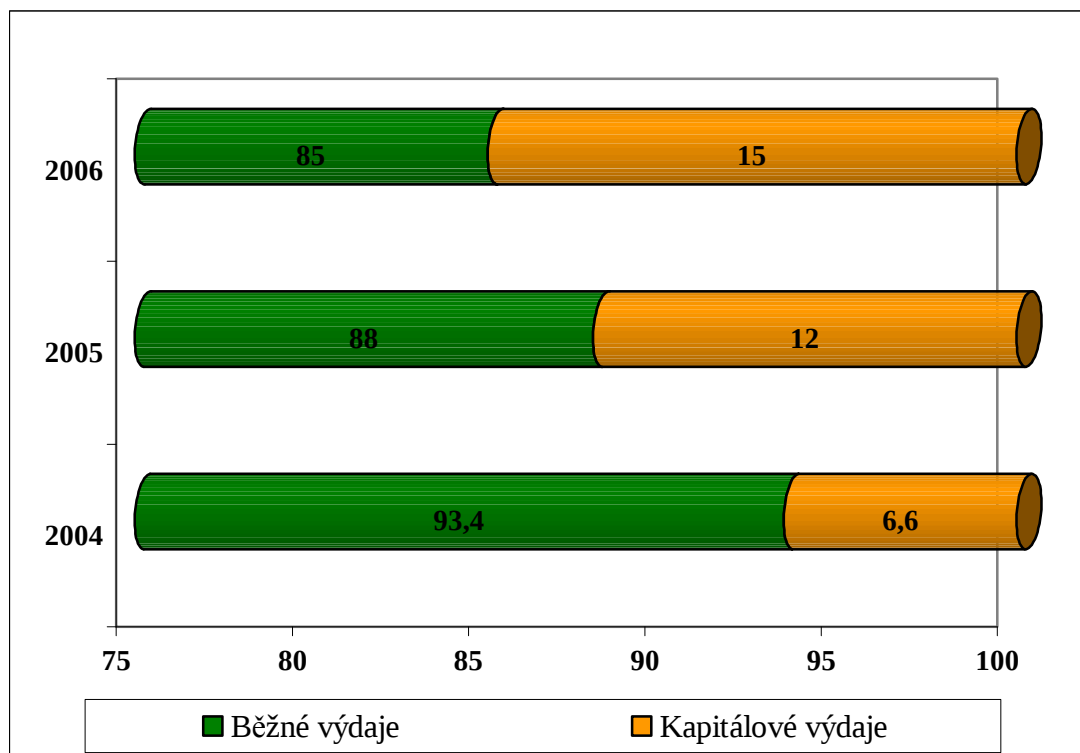
Položka výdajů	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Běžné výdaje	12 610 227,26	93	8 810 115,48	88	9 136 581,61	85
Kapitálové výdaje	892 719,33	7	1 203 574,04	12	1 616 942,00	15
Výdaje celkem	13 502 946,59	100	10 013 689,52	100	10 753 523,61	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Na celkových výdajích se rozhodující měrou podílejí běžné výdaje obce, které se v roce 2004 pohybovaly na 93 %, v roce 2004 na 88 % a v roce 2006 činily 85 %

z celkových výdajů. Pokles běžných výdajů v roce 2005 způsobil nárůst kapitálových výdajů v meziročním srovnání o 35 % jak v roce 2005, tak i roce 2006.

Graf 8: Struktura výdajů obce v letech 2004 – 2006 (v %)



Zdroj: Interní informace obce Šakvice

2.9.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje bývají ve většině případů označovány jako výdaje provozní. Představují větší část celkových výdajů než výdaje investiční. V účetnictví je najdeme pod účetní třídou 5.

Běžné výdaje jsou největší položkou výdajů obce, činí v průměru 89 % z celkových výdajů. Největší objem finančních prostředků na provoz vynaložila obec v roce 2004, kdy se běžné výdaje dostaly k hodnotě 12,6 mil. Kč. V roce 2005 i 2006 je zaznamenán značný pokles těchto výdajů, a to o 40 % oproti roku 2004. Bylo to pravděpodobně způsobeno v položce příspěvky příspěvkovým organizacím, jež se snížily o 78 %. Další vliv mohly mít ostatní výdaje (dary, pohoštění, cestovné, drobný

dlouhodobý majetek atd.). Tyto výdaje výrazně stouply v meziročním srovnání nejprve o 140 % oproti roku 2004 a poté klesly o 32 % oproti roku 2005.

Tabulka 13: Běžné výdaje obce Šakvice (v Kč)

Položka výdajů	2004	2005	2006
Mzdy, platy a odměny	1 469 332,00	1 434 203,00	1 482 386,00
Povinné pojistné na SPZ	505 202,00	477 878,00	521 304,00
Energie,voda a plyn	326 293,00	452 326,50	483 422,00
Nákup materiálu	249 473,90	164 527,60	204 933,90
Nákup ostatních služeb	1 299 915,76	2 146 412,42	2 266 787,37
Opravy a udržování	1 557 926,80	1 237 170,96	1 439 287,60
Dotace příspěvk. organizacím	72 700,00	331 424,00	251 000,00
Příspěvky příspěvk. organizacím	6 636 344,00	1 480 000,00	1 512 500,00
Platby daní a poplatků	26 730,00	35 577,00	143 787,54
Ostatní osobní výdaje	42 007,00	27 680,00	129 480,00
Ostatní výdaje	424 302,80	1 022 916,00	701 693,20
Běžné výdaje celkem	12 610 227,26	8 810 115,48	9 136 581,61

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Jelikož v běžných výdajích obce je zahrnuto velké množství výdajů různé povahy, výše uvedená tabulka zachycuje pouze položky objemově nejvýznamnější, přičemž dotace i příspěvky nejsou rozlišeny na investiční a neinvestiční.

Další položka, která podstatně ovlivňuje běžné výdaje obce jsou opravy a udržování. Tento pravidelný výdaj obce tvořil v průměru 14 % běžných výdajů. Nákup ostatních služeb se ve sledovaném období pohyboval od 9,8 % do 24,8 % běžných výdajů. V meziročním srovnání tato položka stoupla nejprve o 0,8 mil Kč a pak o necelých 121 tisíc Kč. Možnou příčinou se jeví oblast komunálních služeb a podpora produkčních činností, kde služby stouply o 800 tisíc Kč. Náklady na platy zaměstnanců hrají také důležitou roli, jelikož tvoří v průměru 14 % běžných výdajů. Mírný růst v roce 2006 mohou mít za následek konající se volby, protože byli najímány

pomocné síly na počítání volebních lístků. Související růst mohou mít i náklady na povinné pojistné SZP, jež v meziročním srovnání nejprve klesly o 27 tisíc Kč v roce 2005 a poté byl zaznamenán růst o 43 tisíc Kč. Neopomenutelnou položkou jsou i výdaje na energii, vodu a plyn, jež v průměru stouply o 43 %. Je to důsledkem větší spotřeby elektrické energie na veřejné osvětlení i spotřebou plynu v místní správě.

Nezanedbatelný objem peněžních prostředků vynakládá obec též na nákup materiálu, na platby daní a poplatků, na ostatní osobní výdaje, ale i dotace příspěvkovým organizacím atd.

2.9.2 Kapitálové výdaje

Investičními výdaji se rozumí výdaje na pořízení věcí a práv majících povahu dlouhodobého majetku. V účetnictví představují účtovou třídu 6.

Nejvíce kapitálových výdajů vynaložila obec Šakvice v roce 2006, kde dosáhly výše 1,6 mil. Kč. Meziročně se zvýšily o 35 % v obou letech. Převažující část kapitálových výdajů obce plynula na pořízení budov, hal či staveb, další prostředky byly použity na nákup strojů a byly též poskytnuty investiční dotace.

Tabulka 14: Kapitálové výdaje obce Šakvice

Položka výdajů	2004		2005		2006	
	Kč	%	Kč	%	Kč	%
Budovy, haly a stavby	703 119,33	79	1 101 829,04	92	1 320 539,00	82
Stroje	47 800,00	5	-	-	107 703,00	7
Ostatní nákup DNM	141 800,00	16	101 745,00	8	-	-
Ost.inv.dotace veř.rozpočtům	-	-	-	-	188 700,00	11
Kapitálové výdaje celkem	892 719,33	100	1 203 574,04	100	1 616 942,00	100

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

V roce 2004 realizovala obec jisté investiční akce, což se odráží nejvíce v položce budovy, haly a stavby. Největší investice směřovaly na dokončení kanalizace,

čistírny odpadních vod a výstavby silnic (703 tisíc Kč). Dále byl pořízen klavír do místní Základní školy v hodnotě Kč 47 800,-- a rovněž bylo nakoupeno vybavení pro obecní úřad, a to PC sestava, fotoaparát, tiskárna a kancelářský nábytek.

Rok 2005 přinesl opět jisté stavební investice, ve kterých se pokračovalo z roku 2004. Opět byly použity finanční prostředky na dokončení silnic v obci (93 tisíc Kč), výstavbu kanalizace (205 tisíc Kč). Nejvíce prostředků však bylo použito na dostavbu kulturního domu (803 tisíc Kč), v jehož prostorech se nachází i místní kino. Položka ostatní nákup DNM zahrnuje v tomto roce např. nákup PC sestavy do místní knihovny (33 tisíc Kč), sekačku (23 tisíc Kč), motorové nůžky (13 tisíc Kč) a pořízení betonových laviček (3 tisíce Kč).

V následujícím roce bylo nejvíce peněžních prostředků opět použito na výstavbu budov, hal a staveb. Převážná většina prostředků byla použita na dokončení výstavby silnic (950 tisíc Kč) a kanalizace (280 tisíc Kč). Dále byla zahájena výstavba dětského hřiště (70 tisíc Kč) a v neposlední řadě oprava inženýrských sítí (17 tisíc Kč). Rovněž byl pořízena kopírka na obecní úřad v hodnotě 107 tisíc Kč, která má sloužit pro potřeby obce. V tomto roce obec přispěla částkou 188 tisíc Kč na cyklostezky pro mikroregion Hustopečsko.

2.10 Hodnocení hospodaření obce Šakvice

Hodnocení hospodaření obcí je velmi specifickou záležitostí. Hlavním kritériem jejich úspěšnosti není zisk, ale efektivní zajištění veřejných statků a dostačující spokojenost občanů.

Při posouzení úspěšnosti je důležité především rozdělení příjmů a výdajů obce na provozní a investiční. U provozního hospodaření by mělo docházet k vyrovnaní příjmů a výdajů, v lepším případě by měly příjmy převyšovat výdaje. Provozní schodek totiž ukazuje na neschopnost obce hradit své provozní výdaje z provozních příjmů, a tudíž je projevem finanční nestability. U investičního hospodaření je běžný nestabilní vývoj.

K použití výpočtu jsou uváděny následující vzorce:

Provozní příjmy = daňové příjmy + nedaňové příjmy + neinvestiční dotace

Provozní výdaje = běžné výdaje

Investiční příjmy = kapitálové příjmy + investiční dotace

Investiční výdaje = kapitálové výdaje

Tabulka 15: Vývoj výsledků hospodaření (v Kč)

Položka	2004	2005	2006
Provozní příjmy	14 678 742,87	10 791 615,95	12 472 033,19
Provozní výdaje	12 610 227,26	8 810 115,48	9 136 581,61
Saldo provozního hospodaření	2 068 515,61	2 059 786,47	3 335 451,58
Investiční příjmy	344 785,00	207 225,00	439 000,00
Investiční výdaje	892 719,33	1 203 574,04	1 616 942,00
Saldo investičního hospodaření	- 547 934,33	- 996 349,04	- 1 177 942,00
Celkové příjmy	15 214 060,00	11 841 411,39	13 454 644,19
Celkové výdaje	13 502 946,59	10 013 689,52	10 753 523,61
Saldo celkového hospodaření	1 711 113,41	1 827 721,87	2 701 120,58

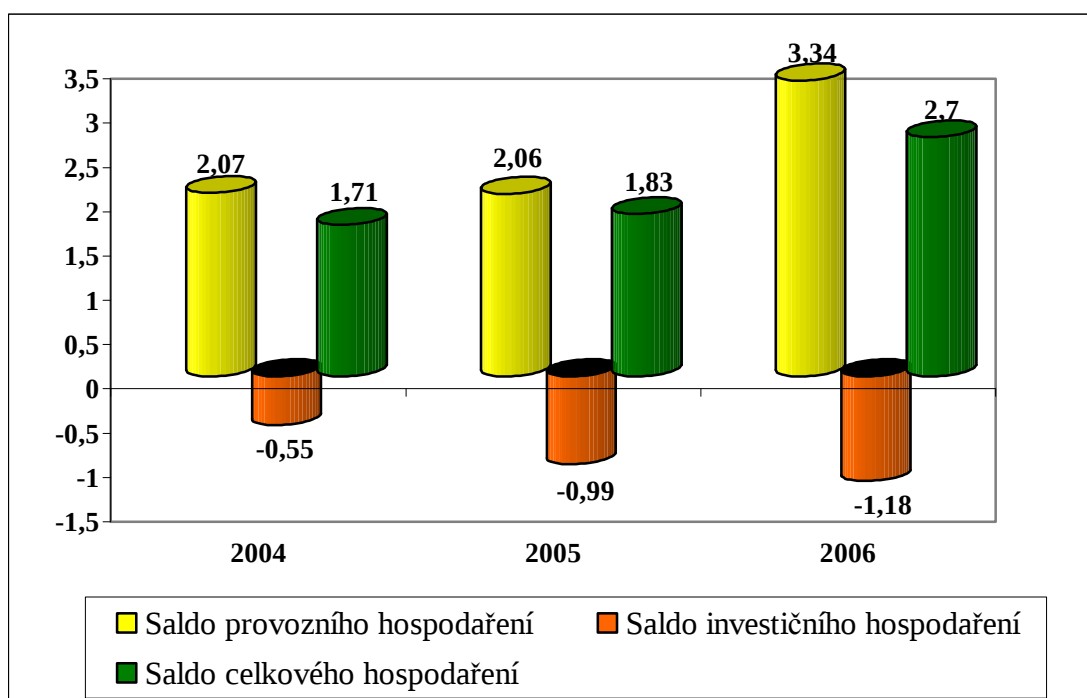
Zdroj: Interní informace obce Šakvice

U provozního výsledku hospodaření obec dosahovala velmi vysokého přebytku. I přes mírnou kolísavost v letech 2004 a 2005 je pozitivní to, že v daném období provozní přebytek zaznamenal rostoucí trend, a to z 2,1 mil. Kč v roce 2004 na 3,3 mil. Kč v roce 2006. Tímto se dá usuzovat stabilní hospodaření obce.

Investiční hospodaření bylo po celé období schodkové, což bylo způsobeno uskutečněním mnoha investičních akcí zejména v oblasti výstavby inženýrských sítí, bytové výstavby, kulturních zařízení atd. Největší investiční schodek vykazovala obec v roce 2006, a to ve výši téměř 1,2 mil. Kč.

Z grafu č. 9 sledujeme, že hospodaření obce Šakvice bylo po celé období přebytkové, jelikož celkové příjmy převažovaly nad celkovými výdaji. Celkový přebytek se postupně zvyšoval. V roce 2006 dosáhl nejvyšší hodnoty 2,7 mil. Kč, což představuje výrazný růst oproti předchozím dvou letem, a to v průměru o 50 %.

Graf 9: Vývoj výsledků hospodaření obce (v mil. Kč)



Zdroj: Interní informace obec Šakvice

Míra finanční soběstačnosti obce

Míra soběstačnosti je dána poměrem vlastních příjmů k celkovým příjmům obce, přičemž vlastní příjmy tvoří celkové příjmy po vyloučení přijatých dotací. Růst tohoto ukazatele je v souladu s cílem posilování postavení obcí, na který je v ČR již řadu let kladen důraz.

Tabulka 16: Ukazatel míry soběstačnosti obce (v %)

	2004	2005	2006
Míra soběstačnosti	61 %	89,6 %	81,9 %

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

U obce Šakvice pozorujeme kolísající trend tohoto ukazatele až na hodnotu 61 % v roce 2004, což představuje významné zvýšení podílu vlastních finančních prostředků na úkor dotací.

Míra samofinancování

Tento ukazatel představuje do jaké míry může obec ze svých vlastních příjmů financovat své výdaje související především se zabezpečením různých veřejných statků. Je dán jako poměr vlastních příjmů k provozním výdajům.

Tabulka 17: Ukazatel míry samofinancování (v %)

	2004	2005	2006
Míra samofinancování	73,6 %	120,4 %	121,7 %

Zdroj: Interní informace obce Šakvice

Ve sledovaném období ukazatel vzrostl z podílu 73,6 % v roce 2004 na 121,7 % v roce 2006. Tento výrazný nárůst byl způsoben tím, že transfery na provoz školských příspěvkových organizací již nezatěžovaly rozpočet obce. Pro posouzení tohoto ukazatele jsou tedy stěžejní hodnoty v roce 2005 a 2006, které vyznačují nezávislost obce na přijatých dotacích při financování běžných výdajů.

3 Shrnutí výsledků

Hospodaření obce Šakvice ve sledovaném období 2004 – 2006 lze hodnotit jako dobré. Ve všech třech letech skončilo hospodaření obce s přebytkem, který se zvyšoval až na hodnotu 2,7 mil. Kč v roce 2006.

Celkové příjmy měly v analyzovaném období kolísající tendenci, kdy se snížily až na 11,8 mil. Kč v roce 2005. Celkové výdaje do značné míry kopírovaly vývoj příjmů a klesly až na 10 mil. Kč v roce 2005. Výrazný pokles objemu rozpočtu příjmů i výdajů způsobila převážně změna školského zákona z roku 2005, která zamezila protékání většiny peněžních prostředků pro školské příspěvkové organizace přes rozpočet obce.

Mezi hlavní zdroje příjmů obce patří daňové příjmy a přijaté dotace. Převážná část daňových příjmů byla do rozpočtu obce alokována na základě zákona o rozpočtovém určení daní. Dominantní položkou daňových příjmů se stala daň z přidané hodnoty. Zvýšení daní má za příčinu zvětšení počtu obyvatel (obec se dostala do skupiny 1501 – 5000 obyvatel, tudíž jí náleží větší koeficient)¹. Dotace do rozpočtu obce plynuly zejména neinvestiční, a to na financování školství, voleb a výstavbu biokoridoru. Obec byla úspěšná i při žádání o investiční dotace, které byly poskytnuty ze státních fondů a od kraje. Objemově méně významným zdrojem příjmů obce jsou nedaňové a kapitálové příjmy. Do nedaňových příjmů obce patřily zejména příjmy z pronájmu a z poskytování výrobků a služeb. Kapitálové příjmy byly tvořeny příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí a ostatního dlouhodobého hmotného majetku.

Převažující část celkových výdajů obce zaujímají běžné výdaje, z nichž dominantními položkami se staly příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím, platy, mzdy a odměny, opravy a udržování a nákup ostatních služeb. Realizace cílů v oblasti investiční činnosti je spojena s kapitálovými výdaji. Během sledovaného období se obec zaměřila zejména na rekonstrukci místní knihovny a opravu místního parku a sochy sv. Isidora.

¹ Dle obecních rozpočtů se sdílené daně rozdělují dle počtu obyvatel a stanovených koeficientů. Každá obec se na stanovené procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí určeným procentem. Procento zveřejní Ministerstvo financí ČR po dohodě s Českým statistickým úřadem vyhláškou, vydanou každoročně s účinností od 1. září běžného roku a to ve výši odpovídající poměru násobku počtu obyvatel obce a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR.

Saldo provozního hospodaření obce bylo ve všech třech letech kladné, což je projevem finanční stability obce. Saldo investičního hospodaření dosahovalo záporných hodnot, jelikož obec realizovala řadu investičních akcí. Hodnota ukazatele saldo celkového rozpočtu na celkových příjmech byla kladná a rostoucí, což lze hodnotit jako pozitivní vývoj.

4 Návrhy na zlepšení

4.1 Podpora cestovního ruchu, kultury a sportu

Jelikož je obec postavena v atraktivní lokalitě, doporučila bych jí větší rozvoj cestovního ruchu, jejímž předpokladem by mělo být zvýšení atraktivity nabídky pro návštěvníky, ať už v oblasti sportovního využití, kultury či památek. Hlavním důvodem návštěvy by se měla stát kvalita služeb, jak pro vyšší, tak pro nižší příjmové skupiny zákazníků. Kvalita poskytovaných služeb a ochota obslužného personálu v cestovním ruchu by měly být zárukou konkurenceschopnosti této vinařské oblasti.

Zájem obec by měl být především v podpoře místní kultury a sportu (udržování tradic např. oslava svátků – Den Matek). Při těchto akcích by se měly převážně využívat obecní objekty. Dále je třeba věnovat pozornost veřejných akcím určeným hromadným návštěvám občanů. Mezi tyto veřejné akce patří např. pořádání společenských plesů a dále Šakvické hody, které se již staly tradicí a každý rok přilákají více zájemců.

4.2 Politika zaměstnanosti

Obec se svými 1634 obyvateli je poměrně malá, tudíž není možnost zaktivnit politiku zaměstnanosti. Aby lidé nemuseli dojíždět do okolních vesnic či měst, je nutné, aby obec podpořila malé či střední podnikání. Měla by se zlepšit spolupráce s Úřadem práce v Hustopečích u Brna s cílem uplatnění nezaměstnaných občanů (tzn. pokusit se zajistit účast např. na pomocných pracech ve městě aj.)

4.3 Zvětšení počtu obyvatel se zaměřením na bytovou výstavbu

V období tří srovnávaných let jsme si mohli všimnout, že obec poměrně hodně prostředků realizovala do místní Základní školy. Avšak v současné době hrozí zrušení II. stupně ZŠ pro nedostatek žáků. Tito by museli dojíždět do 7 km vzdáleného města Hustopeče, což by mohlo být pro mnoho rodin poměrně nákladné. Tudíž by mělo postupně nastat oživení bytové výstavby a zlepšení úrovně bydlení. Tento proces však nebude příliš rychlý, neboť se postupně snižuje průměrný počet členů domácností v důsledku stárnutí obyvatelstva a zvyšování podílu domácností jednotlivců. Měly by

být nabízeny prostory, které slouží pro hromadnější bytovou výstavbu a také snaha o motivaci mladých lidí.

4.4 Zlepšení bezpečnosti, péče o životní prostředí a dopravní situace

Bojem s kriminalitou, ale i vandalismem se v dnešní době potýkají na celém území v České republice. Je třeba zajistit bezpečnost související s nejrůznějšími aktivitami v oblasti bydlení, sportu, životního prostředí atd. Také by se obec měla zaměřit na mladistvé, kteří poškozují nejen obecní majetek, ale i ostatní části obce. V této části by se měla obec zaměřit na spolupracovat s Policií ČR, jejíž nejbližší stanoviště je v Hustopečích.

V oblasti péče o životní prostředí bych doporučila se zaměřit zejména na likvidaci černých skládek, zvyšování podílu separovaného odpadu a vyvíjení většího tlaku na vlastníky pozemků, kteří se o tyto pozemky řádně nestarají a tím snižují estetický vzhled obce.

Dopravní situace v obci je na střední úrovni, jelikož byly téměř všude vybudovány před 5 lety nové vozovky. Obec by se měla zaměřit na jejich zkvalitňování na území svého katastru, neboť pro rozvoj, ale i obslužnost, je důležitým předpokladem vysoká kvalita silnic.

Závěr

Předmětem této bakalářské práce bylo přiblížit problematiku postavení nejnižšího článku územní samosprávy – obce, zejména pak základní principy jejího fungování, s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám hospodaření obce Šakvice.

Finanční hospodaření obce se řídí především jejím rozpočtem. Obce jsou povinny sestavovat rozpočet na jednoleté období, které je shodné s kalendářním rokem. Objem rozpočtů obcí v poslední době výrazně narůstá, což je odrazem trendu posilování pravomocí a odpovědnosti územní samosprávy. V dnešní době mají obce velkou míru nezávislosti a samostatnosti, nejsou však úplně ekonomicky soběstačné a do jejich rozpočtů tak kromě vlastních prostředků musí plynout i prostředky z ústředních rozpočtů či speciálních fondů, bez nichž by nebyly schopny financovat veškeré své potřeby. Každému občanovi je dáno právo se zajímat o to, jak jeho obec hospodáří.

Cílem mé bakalářské práce bylo přiblížit rozpočtové hospodaření obce Šakvice. Celkové hospodaření obce ve sledovaném období 2004 - 2006 bylo shledáno jako dobré. V souladu s právními předpisy hospodaří obec Šakvice podle schváleného rozpočtu. Přebytek příjmů nad výdaji je zahrnut do rozpočtu následujícího roku; případný schodek rozpočtového hospodaření musí být v následujícím roce uhrazen.

Obec hospodaří stabilně, bez výraznějších výkyvů, a to zejména díky rozhodování zastupitelů obce. Příznivě lze hodnotit i snahu o zapojení do různých dotačních titulů k financování investičních akcí, s cílem zabránit neúměrnému zatěžování rozpočtu obce.

Celkové hospodaření obce Šakvice lze hodnotit jako pozitivní. Výsledky rozpočtového hospodaření dosáhly v roce 2004 – 2006 kladných hodnot. A obec zaznamenala velmi příznivý vývoj provozního přebytku, což lze považovat za nejvýznamnější ukazatel kvality hospodaření. Příčinou vysokého provozního přebytku v posledních letech je změna rozpočtového určení daní.

Budoucí hospodaření obce ovlivní zejména vynaložení velkého množství finančních prostředků, jež mají být použity k rekonstrukci technické infrastruktury a dobudování kanalizace v obci. . Na tuto akci má obec přislíbenou dotaci ve výši 60 %;

zbývající část nákladů bude kryta úvěrem. V roce 2008 a roce následujícím bude pokračovat budování kanalizace a vozovek. Pokud obec nezíská dotaci na tyto akce, bude uzavřena smlouva s peněžním ústavem na poskytnutí úvěru.

Seznam použité literatury

- [1] HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [2] LAJTKEPOVÁ, E. *Veřejné finance*. 6.vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2005. 115 s. ISBN 80-214-2870-8.
- [3] MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vydání. Praha: ORAC, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [4] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [5] PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2002. 441 s. ISBN 80-86395-21-9.
- [6] REKTOŘÍK, J., ŠELEŠOVSKÝ, J. a kol. *Jak řídit kraj, město a obec – Rukověť územní samosprávy II. díl*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 135 s. ISBN 80-210-2955-5.
- [7] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- [9] Internetové stránky obce Šakvice /online/
<[http:// www.sakvice.cz](http://www.sakvice.cz)>

Podklady z Obecního úřadu Šakvice

[10] Schválený rozpočet obce za období 2004 – 2006

[11] Rozvaha - Balance obce Šakvice za období 2004 – 2006

[12] Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí (FIN 2 – 12 M) za období 2004 - 2006

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
MF	Ministerstvo financí
PO	Právnícká osoba
RD	Rodinný dům
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
SMV	Samostatné movité věci
SVČ	Samostatně výdělečně činný
VD	Vodní dílo
ZŠ	Základní škola

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení příjmů rozpočtu obce	24
Tabulka 2: Dělení výdajů rozpočtu obce	26
Tabulka 3: SWOT analýza obce Šakvice	29
Tabulka 4: Majetek obce Šakvice (v Kč).....	30
Tabulka 5: Přehled příjmů a výdajů v letech 2004 – 2006 (v Kč).....	34
Tabulka 6: Přehled příjmů obce Šakvice	35
Tabulka 7: Daňové příjmy obce Šakvice (v Kč).....	36
Tabulka 8: Nedaňové příjmy obce Šakvice (v Kč).....	39
Tabulka 9: Kapitálové příjmy obce Šakvice.....	40
Tabulka 10: Dotace	42
Tabulka 11: Přehled dotací obce Šakvice (v Kč).....	43
Tabulka 12: Výdaje obce Šakvice	44
Tabulka 13: Běžné výdaje obce Šakvice (v Kč)	46
Tabulka 14: Kapitálové výdaje obce Šakvice.....	47
Tabulka 15: Vývoj výsledků hospodaření (v Kč).....	49
Tabulka 16: Ukazatel míry soběstačnosti obce (v %).....	50
Tabulka 17: Ukazatel míry samofinancování (v %)	51

Seznam grafů

Graf 1: Majetek obce Šakvice (v mil. Kč)	32
Graf 2: Přehled příjmů a výdajů v letech 2004 – 2006 (v mil. Kč)	34
Graf 3: Struktura příjmů obce v letech 2004 – 2006 (v %)	35
Graf 4: Příjmy daňového charakteru (v mil. Kč)	38
Graf 5: Příjmy nedaňového charakteru (v tis. Kč)	40
Graf 6: Kapitálové příjmy (v tis. Kč)	41
Graf 7: Dotace (v %)	42
Graf 8: Struktura výdajů obce v letech 2004 – 2006 (v %)	45
Graf 9: Vývoj výsledků hospodaření obce (v mil. Kč)	50

Seznam příloh

PŘÍLOHA č. 1: Zaměstnanci obecního úřadu a jejich funkce

PŘÍLOHA č. 2: Rozpočtový výhled obce pro rok 2008 – 2009

PŘÍLOHA č. 3: Plán ročního rozpočtu